

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТРАНСПОРТУ

Кафедра української та іноземних мов

В. В. Марченко

**ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА
(німецька)**

Методичні рекомендації
щодо проведення практичних занять для студентів другого курсу
(перший рік навчання) денної форми навчання
спеціальності «Комерційна діяльність залізниць»
Частина I

Київ 2012

Марченко В. В.

Друга іноземна мова (німецька): Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять. Для студентів другого курсу (перший рік навчання) денної форми навчання спеціальності «Комерційна діяльність залізниць». Частина І. – К.: ДЕДУТ, 2012. – 74 с.

Відповідно до програми навчальної дисципліни «Німецька мова як друга іноземна» (за вимогами кредитно-модульної системи) методичні рекомендації мають на меті розвиток у студентів другого курсу денної форми навчання фонетичної, лексичної та граматичної компетенції як складової професійно-комунікативної компетенції з урахуванням предметних знань та попереднього досвіду студентів, їхньої здатності навчатися самостійно. У рекомендаціях представлено базовий матеріал з вивчення німецької мови. У запропонованій методичній розробці також враховані вимоги до рівня володіння студентів іноземною мовою в межах ситуативного контексту, пов'язаного з навчанням і спеціалізацією.

Методичні рекомендації розглянуто та рекомендовано до друку рішенням кафедри української та іноземних мов (протокол № 9 від 6 квітня 2010 року), методичної комісії факультету УЗТ (протокол № 6 від 26 квітня 2010 року), методичної ради Державного економіко-технологічного університету транспорту (протокол №6 від 26 квітня 2010 року).

Укладач: **В. В. Марченко**, викладач

Рецензенти: **Л. В. Ящук**, викладач Київського національного лінгвістичного університету;
Л. О. Науменко, канд. філол. наук, доцент Державного економіко-технологічного університету транспорту

© Марченко В. В., 2012

© ДЕДУТ, 2012

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДМОВА</i>	4
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Автобіографія. Відомості про студента	6
ТЕМА 1. Вступний курс фонетики німецької мови	6
Вправи та завдання до теми 1	9
Тести до теми 1	11
ТЕМА 2. Знайомство. Автобіографія	12
Лексичний коментар	13
Лексичні вправи	17
ТЕКСТ ДЛЯ ЧИТАННЯ	21
Граматичний коментар	22
Граматичні вправи	26
Тести до теми 2	29
ПІДСУМКОВИЙ ТЕСТ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ I	30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Роль іноземних мов у житті студента і його оточення	31
ТЕМА 3. Іноземні мови в житті людини	31
Лексичний коментар	31
Лексичні вправи	32
ТЕКСТ ДЛЯ ЧИТАННЯ	36
Граматичний коментар	37
Граматичні вправи	45
Тести до теми 3	49
ТЕМА 4. Студент і його оточення. Сім'я	50
Лексичний коментар	51
Лексичні вправи	52
ТЕКСТ ДЛЯ ЧИТАННЯ	55
Граматичний коментар	56
Граматичні вправи	64
Тести до теми 4	69
ПІДСУМКОВИЙ ТЕСТ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ II	70
Навчально-дослідне завдання	71
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	71
<i>Використана література</i>	73

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації з німецької мови (друга мова) щодо проведення практичних занять для студентів другого курсу денної форми навчання спеціальності «Комерційна діяльність залізниць» складається із двох змістових модулів, лексичного та граматичного коментаря до кожного модуля, а також циклу вправ на введення, закріплення та активізацію лексичного та граматичного матеріалу.

Методична розробка складається із двох змістових модулів, які, у свою чергу, містять по дві теми. Методичні рекомендації призначені для студентів-початківців, що вивчають німецьку мову як другу іноземну. Посібник побудований таким чином, що забезпечує формування лінгвістичної, комунікативної та соціокультурної компетенцій.

Кожний розділ складається із вступного діалогу чи тексту за темою розділу, лексичного коментаря з вправами, граматичного коментаря з вправами та частини, спрямованої на практику у спілкуванні.

Завдання фонетичного курсу полягає у формуванні навичок німецької вимови. Тут даються базові поняття фонетики, нормативні та фонологічні ознаки німецьких голосних і приголосних, особливості інтонаційного оформлення німецького речення, містяться також тренувальні вправи.

Запорукою успішного опанування системою мови та правилами її функціонування в іншомовному спілкуванні є постійний тренінг. Для цього слугують різноманітні лексико-граматичні вправи, до яких наводяться схеми, таблиці, зразки виконання. Більшість вправ спрямована на самостійне виконання комунікативних завдань.

Від рівня засвоєння мовного матеріалу безпосередньо залежать такі види комунікативної діяльності, як читання та мовлення.

Критерієм відбору текстів для читання була їхня автентичність, комунікативна цінність, інформативність. Завдання до текстів розрізняються залежно від комунікативної мети читання (ознайомлювальне, виучуване, переглядове).

До кожної теми практичного заняття містяться вправи, орієнтовані на розвиток мовленнєвих умінь, у ході яких студенти вчаться сприймати і породжувати іншомовне мовлення відповідно до ситуації (монологічне висловлювання, функціональні діалоги). Такі вправи дають можливість співробітництва в парах, групах.

Студенти набувають комунікативного досвіду паралельно з розвитком соціокультурної та соціолінгвістичної компетенції, чому в значній мірі сприяють наведені прислів'я, фразеологізми, лінгвістичні реалії.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Відповідно до програми навчальної дисципліни «Німецька мова (як друга іноземна)» (за вимогами кредитно-модульної системи) метою методичних рекомендацій є розвиток у студентів лексичної та граматичної компетенції як складової професійно-комунікативної компетенції з урахуванням предметних знань і попереднього досвіду студентів, їхньої здатності навчатися самостійно.

У методичній розробці також враховані вимоги до рівня володіння студентів іноземною мовою в межах ситуативного контексту, пов'язаного з навчанням і спеціалізацією, які базуються на дескрипторах, запропонованих Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (2001 р.), та вимоги освітньо-кваліфікаційної характеристики випускників, затверджених Міністерством освіти і науки України (напрямок підготовки 6.070105 «Залізничний транспорт»).

Матеріал у методичних рекомендаціях розподілений на два змістові модулі, кожен з яких складається з кількох навчальних елементів. Засвоєння теоретичних і практичних знань щодо самостійного виконання матеріалу студентами денної форми навчання перевіряється підсумковими тестовими завданнями. Основні показники навчальних досягнень рівня: застосування теоретичних знань для самостійних висновків, зроблених на основі аналізу мовних явищ; вироблення індивідуальних прийомів для розв'язання пізнавальних завдань; ситуаційна активізація мовних одиниць, їхнє застосування з метою вираження певного змісту і побудови зв'язного висловлювання.

За **перший змістовий модуль** у другому семестрі студенти повинні набрати **40 балів**, зокрема:

1. Практичні заняття – 20 балів.
2. Самостійна робота – 12 балів.
3. Навчально-дослідне завдання – 3 бали.
4. Модульний контроль – 5 балів.

За **другий змістовий модуль** у другому семестрі студенти повинні набрати також **40 балів**:

1. Практичні заняття – 20 балів.
2. Самостійна робота – 12 балів.
3. Навчально-дослідне завдання – 3 бали.
4. Модульний контроль – 5 балів.

За залік у кінці семестру студенти отримують 20 балів.

Усього по дисципліні за змістовий модуль I та II у другому семестрі складає – 100 балів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I
Автобіографія. Відомості про себе

ТЕМА I
Вступний курс фонетики німецької мови

1.1. Німецький алфавіт

Німецький алфавіт складається з 26 літер. У ньому, як і в алфавіті української мови, є великі та маленькі літери. Запам'ятайте написання та вимову літер німецького алфавіту.

Друковані літери	Письмові літери	Вимова літери	Друковані літери	Письмові літери	Вимова літери
Aa	Aa	[a:]	Nn	Nn	[ɛn]
Bb	Bb	[be:]	Oo	Oo	[o]
Cc	Cc	[tse:]	Pp	Pp	[pe]
Dd	Dd	[de:]	Qq	Qq	[ku:]
Ee	Ee	[e:]	Rr	Rr	[ɛr]
Ff	Ff	[ɛf:]	Ss, ß	Ss, ß	[ɛs] [ɛs'tset]
Gg	Gg	[ge:]	Tt	Tt	[te:]
Hh	Hh	[ha:]	Uu	Uu	[u:]
Ii	Ii	[i:]	Vv	Vv	[fau]
Jj	Jj	[jot]	Ww	Ww	[ve:]
Kk	Kk	[ka:]	Xx	Xx	[iks]
Ll	Ll	[ɛl]	Yy	Yy	[psilon]
Mm	Mm	[ɛm]	Zz	Zz	[tset]

Додатково використовуються такі літери:

Ää – A-Umlaut

Öö – O-Umlaut

Üü – U-Umlaut

26 літер відповідають 42 звукам. Це пояснюється тим, що одна і та ж літера може означати декілька звуків. Тому для позначення звуків користуються транскрипцією – системою фонетичних знаків, у якій кожен знак відповідає лише одному звуку.

1.2. Особливості голосних звуків німецької мови

Голосні звуки в німецькій мові поділяються на довгі та короткі. (Довгота звуку умовно позначається двома крапками :). В українській мові довгота звуку не впливає на значення слова. В німецькій мові довгота звуку змінює значення слова. Наприклад:

bitten [i] – просити   bieten [i:] – пропонувати

Stadt [a] – місто   Staat [a:] – держава

offen [o] – відкритий   Ofen [o:] – піч

Голосні під наголосом вимовляються довго:

1. У відкритому складі, тобто у складі, який закінчується на голосний:

wo [o:]
sa-gen [a:]
le-sen [e:]

2. У закритому складі, тобто в складі, який закінчується на приголосний, якщо при зміні слова цей склад стає відкритим:

Tag – Ta-ge
Weg – We-ge

3. Перед буквою h, яка не вимовляється: Bahn, Uhr, fahren, Lehrer

4. При подвоєнні голосної букви:

Boot, Arme^e, leer, Staat

Голосні вимовляються коротко:

1. Перед двома приголосними:

arbeiten sollen
wissen wollen

2. Перед однією приголосною в односкладовому незмінюваному слові:

in bis
an mit
das zum

У ненаголошеному складі голосний [e] у німецькій мові вимовляється дуже коротко, неясно, ненапружено. Наприклад, у кінці слова та в ненаголошених префіксах:

lesen sprechen
sagen besprechen

1.3. Особливості німецьких приголосних звуків

1. Характерною особливістю німецьких приголосних є те, що вони не пом'якшуються перед голосними звуками:

Tisch, nehmen, System

2. Вимова німецьких приголосних **p, t, k** на початку слова або складу супроводжується придихом. Наприклад:

Paul, Tisch, Kind

3. В німецькій мові дзвінки приголосні **b, d, g** в кінці слова і в кінці складу читаються глухо як **p, t, k**:

und [unt], Tag [ta:k], schrieb [Jri:p]

1.4. Наголос у слові

У німецьких словах наголос, як правило, падає на перший кореневий склад:

le'sen, schre'iben

У дієсловах з відокремлюваними префіксами наголос падає на префікс:

'aufstehen, 'vorbereiten, 'teilnehmen

У складних іменниках на перше слово падає посилений наголос:

Sp'ortart, L'ieblingssportart.

1.5. Інтонація у німецькому реченні

До основних засобів інтонації належать **наголос у реченні, мелодика, паузи та темп.**

Наголос у реченні. Під наголосом можуть бути іменники, дієслова (крім допоміжних), прикметники та прислівники.

Не наголошуються: артиклі, займенники, сполучники, прийменники та допоміжні дієслова. Наприклад:

Er geht in die Biblioth'ek.

Наголос у дієсловах з префіксами

На префікси *be, ge, er, ver, zer, ent, emp, miß* наголос ніколи не падає. Наприклад:

be'kommen, verst'ehen, gef'allen.

На ці префікси (крім префікса *miß*) наголос не падає і в інших частинах мови:

Ver'bot, Ges'ellschaft, Ers'atz.

У дієсловах з відокремлюваними префіксами наголос падає на префікс *'aufstehen, 'teilnehmen.*

Наголос у складних іменниках

Головний наголос у складних іменниках падає переважно на перше слово

die Fr'emicsprache, das L'ehrbuch.

Паузи. Ні в якому разі не можна робити пауз між артиклем (чи словом, яке замінює його) та іменником, між прийменником та іменником, між особовим займенником і дієсловом. Наприклад:

die Lokomotive, in der Lokomotive, ich fahre.

1.6. Правила читання

1. Буква **h** після голосних не вимовляється, а вказує на довготу попереднього голосного

ihr, Uhr, stehen

2. Буквосполучення **ie** вимовляється як довге **[i:]**:

sie, sieben, liegen

3. Буквосполучення **ck** читається як **[k]**:

entwickeln, die Entwicklung

4. Буквосполучення **tz** вимовляється як **[z]**:

sitzen, Platz, Satz, übersetzen

5. Буквосполучення **ch** читається як **[ç]** після *i, ü, ä, ö, ei, ai, äu, eu*, після *l, n, r*, та в суфіксах **-chen, -lich, -ig** або як твердий український звук **[x]**:

[c] [x]:

Bücher Buch

Fächer machen

6. Буква **ä** читається як [e]: spät.

7. Буква **s** на початку слова перед голосним або між двома голосними читається як українське [з], в інших випадках як [с]:

sagen das

sehen Post

8. Буквосполучення **sp, st** на початку слова або складу читається як [шп], [шт]:

Stunde stehen

Sport sprechen

Beispiel spielen

9. Букви **ss, ß** читаються як українське [с]:

Klasse, groß

10. Буквосполучення **sch** читається як українське [ш]:

schreiben, Tisch

11. Буквосполучення **tsch** читається як українське [ч]:

Deutsch, rutschen

12. Буква **v** в німецьких словах читається як [ф], в словах іншомовного походження як [в]:

[ф] [в]

Vater Revolution

vier Universität

von absolvieren

13. Буквосполучення **qu** читається як [кв]: *bequem, Quadrat*

14. Буквосполучення **chs** читається як [кс]: *wachsen, sechs*

15. Буква **x** читається як [кс] або [кз]: *Text, boxen, Examen*

16. Буква **j** зустрічається в німецькій мові в сполученні з *a, o, u, e, ä, ü*

Буквосполучення **ja, jo, ju, je** читаються як українські букви [я], [йо], [ю], [є]:

Jahr, jeder, Juni, jetzt, Jugend, Joch

17. Буквосполучення **ph** читається як [ф]:

Physik, Geographie

18. Буквосполучення **th** читається як [т]:

Theater, Thema, Bibliothek

19. Звук [eu] = [äu]

Цей звук подібний до українського [ой].

ВПРАВИ ТА ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 1

1. Прочитайте слова. Стежте за правильною вимовою голосних:

Dir – der, wir – wer, mir – mehr, liegen – legen;

Plätze, entfällt, lösen, möglich, Bahnhöfe, Züge, Güter, verfügen, übernehmen.

2. Прочитайте слова, потім відтворіть їх по пам'яті:

ich, mich, recht, schlecht, tätig, übrig, schwierig, dicht;
fertig, fleißig, richtig, wichtig, Technik, mechanisch.

3. Прочитайте слова, правильно вимовляючи буквосполучення qu:

Quadrat, bequem, quer, überqueren, durchqueren.

4. Запам'ятайте, що g перед e та i в іншомовних словах читається як «ж»:

Ingenieur, Montage, Passagier, rangieren.

5. Прочитайте пари слів. Чітко вимовляйте довгі та короткі голосні:

da' – dann; Bahn – Bann; Staat – Stadt; Ahn – an; Star – starr.

6. Прочитайте слова:

Ich – spricht – echt; mich – dich – Gedicht; Licht – sprechen – sechzehn; sich – reich
– Bücher; nicht – gleich – durch.

7. Прочитайте слова із суфіксами:

richtig   das Tischchen
fleißig   selbständig
das Märchen   das Mädchen

8. Прочитайте слова:

Können, möchte, Wörter, schön, hören, gehören.

9. Прочитайте слова:

Freund – euch; Bäume – euer; neu – heute; neun – Deutsch; Gebäude – Häuser.

10. Прочитайте числівники:

eins, zwei, drei, vier, fünf, sechs, sieben, acht, neun, zehn, elf, zwölf.

11. Прочитайте слова:

Heft, Hof, Hemd, hier, Herbst, helfen, haben, heute, hoch, Hand.

12. Прочитайте словосполучення:

ich habe   wir haben   du hast   ihr habt   er hat   sie haben

13. Прочитайте скоромовки. Оберіть 5 і вивчіть їх напам'ять.

1. Erst klapperten die Klapperschlangen, bis dann die Klappern schlapper klangen.
2. Einem Jungen ist es gelungen, eine lange Schlange zu fangen.
3. Sieben Schneeschipper schippen sieben Schippen Schnee.
4. Kleine Katzen und kleine Kinder kugeln gern mit Kugeln und Klinkern.
5. Zwischen zwei Zwetschgenzweigen zwitscherten zwei Schwalben.

6. Wir Wiener Weiber würden weisse Wäsche waschen, wenn wir wüssten, wo warmes Wasser wäre.
7. Wenn Griechen hinter Griechen kriechen, kriechen Griechen Griechen nach.
8. Blaukraut bleibt Blaukraut und Brautkleid bleibt Brautkleid.
9. Es lagen zwei zischende Schlangen zwischen zwei spitzigen Steinen und zischten dazwischen.
10. Hänschen hetzte hundert Hunde hinter hundert Hasen her.

ТЕСТИ ДО ТЕМИ 1

1. Характерною особливістю німецьких приголосних є те, що вони:

- a) не пом'якшуються перед голосними звуками;
- b) пом'якшуються перед голосними звуками;
- c) не вимовляються перед голосними звуками.

2. У німецьких словах наголос, як правило:

- a) падає на останній склад;
- b) падає на перший кореневий склад;
- c) відсутній.

3. Буквосполучення *ph* читається як:

- a) [p];
- b) [ph];
- c) [f].

4. У німецькому реченні ніколи не наголошується:

- a) іменник;
- b) дієслово;
- c) артикль.

5. Буквосполучення *th* читається як:

- a) [th];
- b) [t];
- c) [c].

6. Розподіліть слова у дві колонки з довгими та короткими голосними:

Ihr, Karin, Katrin, Potsdam, Anna, er, nett, bist, du, das, wer, sie, und, Peter, Petra, Tag, Test, ab, ob, Bad, Mut.

7. Розподіліть слова у три колонки [s], [z], [sch]:

Strauß, sind, Schule, bist, Stab, seid, das, Klasse, Russe, Studentin, heißt, aus, sein, besuchen, ist, schon, Sie, wissen, interessant.

8. Розподіліть слова у дві колонки: з [h], який вимовляємо, і [h], який не вимовляємо:

Wohnen, Humboldt, Ihnen, haben, sehen, ihr, Hund, sehr, Hand, anhören, zehn.

ТЕМА 2

Знайомство. Автобіографія

Лексичний коментар:

Знайомство. Автобіографія. Національність. Професія.

Граматичний коментар:

Особові займенники. Дієслово-зв'язка *sein*. Порядок слів у простому реченні, у питальному реченні з питальним словом або без питального слова. Заперечні речення (повне і часткове заперечення).

Діалог 1. Bekanntschaft

- Guten Tag!
- Guten Tag!
- Ich bin Rolf. Und das ist Monika. Wir sind aus Berlin.
- Und wer sind Sie?
- Wir sind Oleg und Katja.
- Woher sind Sie?
- Wir sind aus Kiew. Wir sind Studenten. Und was sind Sie?
- Ich bin Lehrer. Und Monika ist auch Studentin. Und wo studieren sie, Oleg und – Katja?
- Wir studieren an der Staatlichen Universität von Wirtschaft und Technologien des Transports.
- Sehr angenehm.

Діалог 2. Das ist mein Freund

- Darf ich Ihnen vorstellen? Das ist mein Freund. Er heißt Otto Fischer.
- Schön! Woher kommen Sie, Herr Fischer?
- Aus Deutschland, aus Berlin.
- Olexandr ist der Student.
- Wo studieren Sie?
- Ich studiere an der Staatlichen Universität von Wirtschaft und Technologien des Transports.
- Und welche Fakultät?
- Meine Fakultät heißt „Verwaltung der Eisenbahnverkehr“.
- Oh, das ist so aktuell und wichtig! Und was studieren Sie?
- Ich studiere Geschäftstätigkeit der Eisenbahn.
- Und das ist Sascha Petrenko.
- Kommt er aus der Ukraine?
- Ja, er lebt in Kiew. Er wohnt Frankostraße 12. Sascha geht noch in der Schule.
- Und das ist Olga. Sie ist meine Freundin.
- Sind Sie Studentin?
- Nein, ich studiere nicht. Ich arbeite schon.
- Sagen Sie, bitte, was sind Sie von Beruf?

- Ich bin Managerin. Ich arbeite im Staatsbetrieb «Ukrainische Eisenbahn». Auf dem Ukrainisch heißt das «Ukrzaliznytsya».
- Sie sprechen gut Deutsch.
- Danke! Ich besuche einen Deutschkurs.
- Wirklich? Wie interessant!

ЛЕКСИЧНИЙ КОМЕНТАР

sein	– бути	wer	– хто
	– університет	was	– що
die Universität	– факультет	woher	– звідки
die Fakultät	– студент	auch	– також
der Student	– студентка	und	– і
die Studentin	– викладач, учитель	sehr	– дуже
der Lehrer	– з	gehen	– ходити, іти
aus	– це	schön	– гарно, чудово
das	– звати, називатися	gut	– добре
heißen	– навчатися	der Herr	– пан (<i>звертання до чоловіків</i>)
studieren	– вивчати	die Frau	– жінка, пані
lernen	– жити	die Straße	– вулиця
leben	– проживати	noch	– ще
wohnen	– приїжджати, бути	mein	– мій
kommen (aus)	родом з	oder	– або, чи
	– відвідувати		
besuchen	– працювати		
arbeiten	– розмовляти		
sprechen			

Staatliche Universität von Wirtschaft und Technologien des Transports –

Державний університет економіки і технологій транспорту.

Verwaltung der Eisenbahnverkehr – Управління залізничним транспортом.

Geschäftstätigkeit der Eisenbahn – Комерційна діяльність залізниць.

bei der Eisenbahn arbeiten – працювати на залізниці.

Klischee und Ausdrücke

Мовні кліше та вислови

Wer sind Sie? – Хто Ви (ім'я, прізвище)?

Was sind Sie (von Beruf)? – Хто Ви (за професією)?

Woher sind Sie? – Звідки Ви?

Darf ich Ihnen vorstellen? – Дозвольте Вам представити.

Sagen Sie bitte, ... – Скажіть, будь ласка, ...

Wirklich! – Справді? Невже?

Wie interessant! – Як цікаво!

in die Schule gehen – навчатися у школі, ходити до школи.

an der Universität studieren – навчатися в університеті.

Ich wohne Frankostraße 4. – Я живу (проживаю) на вулиці Франка, 4.

* Назва вулиці і саме слово «вулиця» в німецькій мові пишуться разом:
Schewchenkostraße, Lukeschewitschstraße.

Запам'ятайте!

<i>Як привітатися німецькою мовою?</i>		<i>Як попрощатися німецькою мовою?</i>	
Guten Morgen! Guten Tag! Guten Abend! Tagchen! Hallo!	Доброго ранку! Доброго дня! Доброго вечора! Вітаю! Привіт!	Auf Wiedersehen! Bis dann! Bis bald! Tschüß!	До побачення! До скорої зустрічі! Бувай!

Запам'ятайте назви країн та національностей німецькою мовою:

Назва країни	Столиця	Національність	
Australien	Canberra	der Australier die Australierin	australisch
Österreich	Wien	der Österreicher die Österreicherin	österreichisch
Belgien	Brüssel	der Belgier die Belgierin	belgisch
Brasilien	Brasilia	der Brasilianer. die Brasilianerin	brasilianisch
Kanada	Ottowa	der Kanadier die Kanadierin	kanadisch
China (-) die Volksrepublik China	Peking	der Chinese die Chinesin die Chinesen pl.	chinesisch
Ägypten	Kairo	der Ägypter die Ägypterin	ägyptisch
England (GB) (Part of Großbritannien)	London	der Engländer. die Engländerin	englisch
Estland	Tallinn	der Estländer/Este die Estländerin/Estin	estisch

Frankreich	Paris	der Franzose die Französin	französisch
Deutschland (D) die Bundesrepublik Deutschland (BRD)	Berlin	der Deutsche die Deutsche die Deutschen <i>pl.</i>	deutsch
Griechenland	Athen	der Griech die Griechin	griechisch
Großbritannien	London	der Brite die Britin	britisch
Indien	Delhi	der Inder die Inderin	indisch
Italien	Rom	der Italiener die Italienerin	italienisch
Japan	Tokio	der Japaner die Japanerin	japanisch
Niederlande	Amsterdam	der Niederländer die Niederländerin	holländisch niederländisch
Neuseeland	Wellington	der Neuseeländer die Neuseeländerin	neuseeländisch
Norwegen	Oslo	der Norweger die Norwegerin	norwegisch
Polen	Warschau	der Pole die Polin die Polen <i>pl.</i>	polnisch
Russland	Moskau	der Russe die Russin die Russen <i>pl.</i>	russisch
Spanien	Madrid	der Spanier die Spanierin	spanisch
die Schweiz	Bern	der Schweizer die Schweizerin	schweizer(isch)
die Türkei	Ankara	der Türke die Türkin	türkisch

die Ukraine	Kiew	die Türken (pl) der Ukrainer die Ukrainerin	ukrainisch
die Vereinigten Staaten von Amerika (USA) die USA (pl)	Washington, D.C.	der Amerikaner die Amerikanerin	amerikanisch

Запам'ятайте назви професій німецькою мовою:

<i>Beruf</i>	<i>Übersetzung</i>
der Angestellte (-n, -n)	службовець
der Architekt (-en, -en)	архітектор
der Artist (-en, -en)	художник, митець
der Arzt (-es, Ärzte)	лікар
der Bäcker (-s, =)	пекар
der Bankangestellte (-n, -n)	банківський службовець
der Betriebswirt (-(e), -e)	економіст
der Buchhalter (-s, =)	бухгалтер
der Direktor (-s, ..toren)	директор, начальник
der Generaldirektor (-s, -en)	генеральний директор
der Eisenbahner (-s, =)	залізничник
der Fahrer (-s, =)	водій
der Fotograf (-en, -en)	фотограф
der Journalist (-en, -en)	журналіст
der Ingenieur (-s, -e)	інженер
der Grenzverkehrmanager	менеджер з питань міжнародних перевезень
der Kellner (-s, =)	офіціант
der Koch (-(e)s, Köche)	кухар
die Krankenschwester (=, -n)	медсестра
der Lehrer (-s, =)	вчитель, викладач
der Logistikmanager (-s, =)	менеджер з питань логістики
der Makler (-s, =)	маклер, брокер
der Manager (-s, =)	менеджер
der Musiker (-s, =)	музикант
der Politiker (-s, =)	політик
der Programmierer (-s, =)	програміст
der Sekretär (-s, -e)	секретар
der Schauspieler (-s, =)	актор
der Schüler (-s, =)	учень
der Student (-en, -en)	студент
der Taxifahrer (-s, =)	таксист
der Übersetzer (-s, =)	перекладач
der Verkäufer (-s, =)	продавець
der Wissenschaftler (-s, =)	вчений, науковець

Професії жіночого роду утворюються за допомогою додавання суфікса **-in** до іменника. Наприклад: **der** Student – студент, **die** Studentin – студентка.

Зверніть увагу:

1. У назвах деяких професій у жіночому роді з'являється умлаут:
der Arzt – die Ärztin
der Kocher – die Köchin
2. Деякі назви професій однакові у чоловічому та жіночому роді:
der Angestellte – die Angestellte

ЛЕКСИЧНІ ВПРАВИ

1. Уставте пропущені слова за змістом.

1. Guten Tag, mein Name ... Andrea Weber.
2. Wie ... Sie?
3. Ich ... Marlene Schmidt.
4. Wer ... das?
5. Das ... Herr Schramm.
6. Entschuldigung, ... heißen Sie?
7. Ich ... Akello Keki.
8. ... ist das?
9. ... ist Frau Talbot.
10. Wie ... du? – Ich ... Stefanie.
11. Herr Gonzalez, woher ... Sie? – Aus Spanien.
12. Entschuldigung, wie ... Sie? – Mein Name ... Bruno Schneider.
13. Eunsook, was ... du? – Koreanisch.
14. Tim, woher ... du? – Ich ... aus Irland.
15. Hallo, wer ... du? – Ich ... Claudia.
16. Frau Gauthier, was ... Sie? – Ich ... Französisch.

2. Уставте слова, що підходять за змістом.

haben kommen arbeitet bin heißen ist kommst sind sind wohnst

1. Was ... Sie von Beruf? - Ärztin.
2. Und Sie? - Ich ... Ingenieur.
3. ... Sie Kinder? - Ja, 3.
4. Wie alt ... Ihre Kinder? - 3, 5 und 10 Jahre alt.
5. Wo ... du? - In Paris.
6. Wo ... Herr Meier? - Bei Siemens.
7. Wie ... dein Vorname? - Ich heiße Pjotr.
8. Woher ... du? - Aus Warschau.
9. Wie ... Sie? - Marta.
10. ... Sie aus Stockholm? - Nein, aus Göteborg.

3. З'єднайте запитання з відповідями. Працюючи в парах, задайте ці запитання один одному.

1. Wie heißen Sie?	a. Ja, ich heiße Christian Meyer.
2. Woher kommst du?	b. Aus China.
3. Kommen Sie aus der Schweiz?	c. Ich bin Lehrerin.
4. Sind Sie Frau Sanchez?	d. Nein, ich komme aus Österreich.
5. Wo arbeitet Luisa?	e. Nein, ich bin Maria Gonzalez.
6. Was bist du von Beruf?	f. Sie arbeitet im Flughafen Hamburg.
7. Wohin möchten Sie?	g. Ich möchte nach London.
8. Woher kommt Herr Smith?	h. Er kommt aus Australien.
9. Was ist Eva von Beruf?	i. Mein Name ist Fritz Sommer.
10. Sind Sie Herr Meyer?	j. Sie ist Ärztin.

4. Fragen und sagen Sie was diese Leute von Beruf sind.

Запитайте і скажіть, хто ці люди за професією.

Зразок:

– Was ist Rolf von Beruf?

– Rolf ist Lehrer (von Beruf).

Monika		Diplomat
Oleg		Student
Katja	ist	Studentin
Peter		Artist
Klaus		Lehrer
Martin		Musiker

5. Перекладіть назви професій на німецьку мову. Утворіть від них жіночий рід та множину.

Зразок: лікар – *der Arzt, die Ärztin, die Ärzte*.

художник, митець, пекар, банківський службовець, економіст, бухгалтер, залізничник, водій, фотограф, журналіст, інженер, учитель, викладач, політик, програміст, секретар, актор, продавець, учений, науковець.

6. Перекладіть речення на німецьку мову.

1. Отто – банківський службовець. Він працює у банку. 2. Рольф – журналіст. Він працює у газеті «Ранок» у Німеччині. 3. Анна – медсестра. Вона працює у лікарні. 4. Стефан – викладач. Він працює в університеті. 5. Моніка і Пауль – програмісти. Вони працюють на фірмі. 6. Мішель – кухар. Він працює в ресторані. 7. Ганс – залізничник. Він працює на залізниці.

7. З'єднайте запитання з відповіддю. Задайте ці запитання своїм одногрупникам.

Wer ist das?	– 835 36 410
Wie geht es Ihnen?	– Aus Österreich.
Woher kommen Sie?	– In München.
Wie heißen Sie?	– Sabine.
Wo wohnen Sie?	– Acht.
Was sprechen Sie?	– Französisch und ein bisschen Deutsch.
Wie alt bist du?	– Danke gut, und Ihnen?
Wie heißt du?	– Peter Müller.
Wie ist Ihre Telefonnummer?	– Das ist Tina.

8. Запитайте і скажіть, звідки ці люди.

a.	b.
– Woher ist Rolf?	– Woher sind Otto und Monika?
– Rolf ist aus Bremen.	– Otto und Monika sind aus Potsdam.

Monika – Berlin, Claudia – Oslo, Mary – Moskau, Olga und Oleksandr – Kiew, John – London, Kurt und Karin – New York, Anna – Warschau, Rolf – Zürich, Dagmar – Dresden, Arnold – Wien, Martin und Anna – Prag, Frank – Amsterdam, Louis – Paris.

9. Заповніть пропуски національністю та країною. Звертайте увагу на рід!

1. Tobias wohnt in Berlin. Er ist Deutscher. Er kommt aus Deutschland.
2. Tom wohnt in Chicago. Er ist ... . Er kommt aus ... .
3. Sarah wohnt in Los Angeles. Sie ist ... . Sie kommt aus ... .
4. Sabine wohnt in Salzburg. Sie ist ... . Sie kommt aus ... .
5. Michael wohnt in Toronto. Er ist ... . Er kommt aus ... .
6. Peter wohnt in Genf. Er ist ... . Er kommt aus der Schweiz.
7. Jean-Claude wohnt in Paris. Er ist ... . Er kommt aus ... .
8. Emily wohnt in London. Sie ist ... . Sie kommt aus ... .
9. Roberto wohnt in Rom. Er ist ... . Er kommt aus ... .
10. Carmelita wohnt in Tijuana. Sie ist Mexikanerin. Sie kommt aus ... .
11. Mitsuo wohnt in Tokio. Er ist ... . Er kommt aus ... .
12. Olga wohnt in Moskau. Sie ist ... . Sie kommt aus ... .

10. Заповніть інформацію про цих людей за зразком.

Зразок: Karl (Berlin)

Wo wohnen Sie? – Ich wohne in Berlin.

Welche Nationalität haben Sie? – Ich bin Deutscher.

Welche Sprache sprechen Sie? – Ich spreche Deutsch.

Inge (London), Martin (Genf), John (New York), Wladimir (Moskau), Ahmed (Kairo), und Sie?

11. Звідки родом ці відомі люди? Назвіть країну їхнього походження і національність.

1. Arnold Schwarzenegger kommt aus _____. Er ist _____.
2. Steffi Graf kommt aus _____. Sie ist _____.
3. Tom Cruise... 4. Prinz Charles... 5. Julia Roberts... 6. Wladimir Putin... 7. Mel Gibson... 8. Catherine Deneuve... 9. Sean Connery...

12. Заповніть пропуски назвою відповідної країни чи мови.

1. In Österreich sprechen die Leute ... . 2. In der ... spricht man vier Sprachen: Deutsch, Französisch, Italienisch und Romansch. 3. Man spricht Griechisch in ... .
4. Das internationale Kennzeichen Kanadas ist ... . 5. Eine Brasilianerin spricht ... .
6. In der ... spricht man Türkisch. 7. Eine Frau, die in Japan wohnt und Japanisch spricht, ist meistens ... . 8. Er spricht Gälisch und Englisch. Er ist ... . 9. In ... spricht man Hindi oder Englisch. 10. Ich wohne in Kuba und spreche ... . 11. Eine Russin spricht ... . 14. Die Belgier sprechen Flemisch oder ... . 15. Die Australier sprechen ... .

13. Що Ви знаєте про цих відомих людей? Напишіть за прикладом.

Tom Cruise

Er heißt Tom Cruise. Sein Vorname ist Tom. Sein Name ist Cruise. Er kommt aus den USA. Er ist Amerikaner. Er spricht Englisch. Er ist der Schauspieler (von Beruf).

Angela Merkel, Eugen Paton, Pablo Picasso, Adam Smith, George Stephenson, Angelina Jolie.

14. Прочитайте розповіді людей, які хочуть знайти друзів за листуванням. Перекладіть їх на українську мову

Hallo!

Ich heiße Stefanie Weichert und bin 29. Ich spreche Englisch und Russisch. Seit vier Jahren arbeite ich als Fotografin hier in Hamburg.

Hamburg hat 1,7 Millionen Einwohner und ist in der Nähe von Nordsee und Ostsee. Ich liebe die Stadt und den großen Hafen. Kommen Sie und sehen Sie: Hamburg ist super!

Tschüs!

PS: Mein Freund kommt aus Russland. Er lernt jetzt auch Deutsch.

Guten Tag!

Mein Name ist Winkelmann, Harry Winkelmann. Ich bin 34 und arbeite als Softwarespezialist bei einer Internet-Firma.

Seit 11 Jahren lebe ich in Dresden. Dresden hat 500.000 Einwohner und ist die Hauptstadt von Sachsen. Das ist ein Bundesland im Osten von Deutschland. Deutschland hat 16 Bundesländer.

Noch viel Spaß beim Lernen!

Tschüs!

Grüezi!

Wir Schweizer sagen nicht «Guten Tag!» Wir sagen Grüezi!

Ich heiße Margot Camenzind und wohne in Zürich (360.000 Einwohner). Ich bin 24 und arbeite in einem Reisebüro. Mein Freund heißt Urs Meilli und ist Musiker.

Wir lieben die Schweiz. Hier gibt es viele Berge und Seen und sehr gute Schokolade!?! Mmmhhhhh!?! Was? Möchten Sie auch Schokolade? Dann kommen Sie in die Schweiz.

Adé!

P.S.: So sagen wir Schweizer für «Tschüs!»

Tag, Leute!

Ich bin Anja. Ich bin 18 und gehe noch in die Schule. Da lerne ich auch Sprachen: Englisch, Französisch und Spanisch.

Ich lebe in Monheim am Rhein. Die Stadt hat nur 44.000 Einwohner. Ihr kennt sie nicht, oder? Sie ist genau zwischen Köln (1 Million Einwohner) und Düsseldorf (700.000 Einwohner). Diese zwei Städte kennt fast jeder.

In Köln und in Düsseldorf ist jedes Jahr Karneval. Ich liebe den Karneval. Hier, das Kind auf dem Foto, das bin ich mit sechs. Geht Ihr auch so gerne zum Karneval?

Tschüs, Eure Anja Heynkes.

Grüß Gott!

So sagen viele Leute in Österreich und in Süddeutschland für «Guten Tag!»

Mein Name ist Peter Horvath. Ich bin 42, wohne in Klosterneuburg und arbeite als Taxifahrer. Klosterneuburg (32.000 Einwohner) ist ganz in der Nähe von Wien. Wien ist die Hauptstadt von Österreich. Millionen Touristen kommen jedes Jahr nach Wien. Viele sprechen nicht Deutsch und ich spreche ihre Sprache nicht. Aber Sie lernen ja jetzt Deutsch mit Tangram! Das ist sehr gut.

Also dann, Servus!

P.S.: «Servus!» sagen die Österreicher für «Tschüs!»

ТЕКСТ ДЛЯ ЧИТАННЯ

1. Прочитайте текст і перекладіть його письмово на українську мову.

Ich heiße Ute Huber und ich bin Studentin. Ich studiere Medizin an der Humboldt-Universität. Ich lebe auch in Berlin. Meine Adresse ist Alexanderplatz 10. Als Fremdsprache lerne ich Französisch. Ich spreche schon gut französisch. Ich besuche auch einen Italienischkurs. Dort lerne ich Italienisch. Diesen Italienischkurs besucht auch mein Freund Rene. Er ist Franzose und kommt aus Paris. Rene ist Reporter von Beruf. Er lebt in Deutschland schon 6 Monate. Rene spricht viele Sprachen: Französisch, Deutsch, Polnisch. Aber Italienisch spricht er nicht. Er lernt diese Sprache. Wir sind gute Freunde.

2. Поставте до тексту 3 запитання з питальним словом і 3 запитання без питального слова.

3. Скажіть, чи наступні твердження правильні (Richtig) чи ні (Falsch).

1. Ute Huber studiert an der Humboldt-Universität.
2. Ihre Adresse ist Alexanderplatz 15.
3. Ute besucht einen Russischkurs.
4. Ihre Freund Rene kommt aus der Ukraine.
5. Rene arbeitet als Reporter.
6. Rene lebt in Deutschland schon 12 Monate.
7. Ute und Rene sind gute Freunde.

4. Розкажіть про себе за зразком завдання 1.

ГРАМАТИЧНИЙ КОМЕНТАР

I. Die Personalpronomen

Особові займенники.

Singular Однина			Plural Множина		
1-ша особа	ich	я	1-ша особа	wir	ми
2-га особа	du	ти	2-га особа	ihr	ви
3-тя особа	er sie es	він вона воно	3-тя особа	sie Sie	вони Ви (ввічлива форма)

Займенник **Sie** (Ви) вживається у формі ввічливого звертання і завжди пишеться з великої букви. Займенник **Sie** може вживатися у звертанні як до однієї особи, так і до декількох.

a)

- Woher sind **Sie**?
- **Ich** bin aus Berlin.

b)

- Woher sind **Sie**?
- **Wir** sind aus London.

II. Дієслово-зв'язка *sein* (бути).

У німецькій мові речення обов'язково повинне мати підмет і присудок.

У ролі підмета зазвичай виступають іменники та займенники, у ролі присудка – дієслова.

Проте в українській мові в деяких випадках присудок може бути відсутнім, як, наприклад, у реченнях: *Я Анна. А це Ярослав. Ми з Києва.*

У таких випадках у німецькій мові ми вживаємо дієслово-зв'язку *sein* (бути).

Запам'ятайте дієвідмінювання дієслова *sein* у Präsens (Теперішньому часі).

Singular Однина		
ich	bin	я є
du	bist	ти є
er	ist	він є
sie		вона є
es		воно є

Plural Множина		
wir	sind	ми є
ihr	seid	ви є
sie	sind	вони є
Sie	sind	Ви є

1. Для того, щоб правильно обрати дієслово-зв'язку, необхідно орієнтуватися на підмет, що виражається особовим займенником. Його особа і число визначають форму дієслова.

2. Кожному іменнику відповідає особовий займенник 3-ї особи однини або множини.

Otto – der Student – er (він).

Anna – die Studentin – sie (вона).

Otto und Anna – die Studenten – sie (вони).

Тому для того, щоб правильно вибрати дієслово-зв'язку слід замінити підмет на відповідний особовий займенник.

Karl (er) ist Student. (er ist – 3-тя особа однини).

Die Studenten (sie – вони) sind da. (sie sind – 3-тя особа множини).

III. Präsens слабких дієслів.

У німецькій мові дієслова поділяються на слабкі (більшість), сильні та неправильні.

Усі дієслова у початковій формі (Infinitiv) мають закінчення -en (lieben, lernen) або -n (rudern, bummeln).

Презенс (das Präsens) – теперішній час слабких дієслів – утворюється додаванням до їхньої основи таких особових закінчень:

Person <i>Особа</i>	Singular <i>Однина</i>	Plural <i>Множина</i>
1	-e	-(e)n
2	-(e)st	-(e)t
3	-(e)t	-(e)n

Для того, щоб вжити дієслово в правильній особі і числі, необхідно відкинути від його початкової форми (інфінітиву) закінчення **-en**: отримуємо основу.

leben – leb-en

leb – основа. До основи додаємо відповідні особові закінчення.

Таким чином, у Präsens дієслова відмінюються так:

Person Особа	Präsens Теперішній час			
	Singular Однина		Plural Множина	
1-ша ос.	ich	leb+e	wir	leb+en
2-га ос.	du	leb+st	ihr	leb+t
3-тя ос.	er	leb+t	sie	leb+en
	sie		Sie	
	es			

Слід запам'ятати:

• Дієслова, основа яких закінчується на **d, t, bn, chn, fn, gn, dm, tm, ffn**, у 2-й і 3-й особах однини й у 2-й особі множини між основою і особовим закінченням приймають **-e**. Наприклад:

baden – du badest, er badet, ihr badet;

atmen – du atmest, er atmet, ihr atmet;
 zeichnen – du zeichnest, er zeichnet, ihr zeichnet.

● Дієслова, основа яких закінчується на s, ss, ß, tz і z, мають у 2-й особі однини закінчення **-t**:

sitzen – du sitzt;
 reisen – du reist.

● Дієслова, основа яких закінчується на **-eln** і **-ern**, мають у 1-й особі однини дві паралельні форми – повну і скорочену:

lächeln – ich lächele (lächle);
 zittern – ich zittere (zittre).

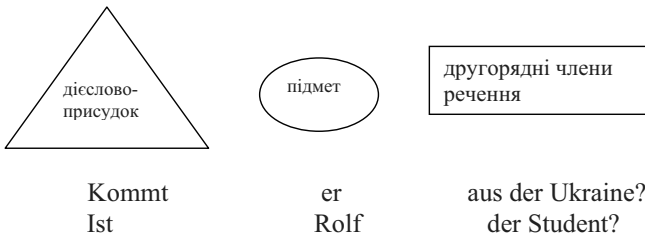
Запам'ятайте відмінювання дієслова **heißen**:

Person Особа	Präsens Теперішній час			
	Singular Однина		Plural Множина	
1-ша ос.	ich	heiß+e	wir	heiß +en
2-га ос.	du	heiß +t	ihr	heiß +t
3-тя ос.	er	heiß +t	sie	heiß +en
	sie		Sie	
	es			

IV. Порядок слів у питальному реченні.

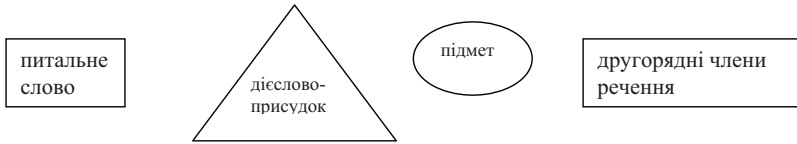
Питальне речення (der Fragesatz) містить запитання, яке потребує відповіді від співрозмовника. Розрізняють два основні типи питальних речень:

а) **питальні речення без питального слова** (Fragesätze ohne Fragewort);

б) **питальні речення з питальним словом** (Fragesätze mit Fragewort).

Wer
Was

bist
studieren

du
Sie

von Beruf?
an der Universität?

Питальне речення без питального слова передбачає отримання ствердної або заперечної відповіді про певний факт. Воно характеризується питальною (висхідною) інтонацією і зворотним порядком слів у реченні: на першому місці стоїть змінювана частина присудка, на другому — підмет, далі йдуть другорядні члени, а незмінювана частина присудка, якщо вона є, стоїть у кінці речення:

Fährt Ihr Freund heute nach Odessa?

Haben Sie diese Zeitschrift in der Bibliothek genommen?

V. Заперечні речення.

Заперечення буває повним і частковим.

При повному запереченні заперечується дія або процес, про який іде мова в реченні. Для вираження повного заперечення використовується частка **nicht**. Для вираження категорії заперечення існує декілька способів.

1. Найпростіший спосіб – заперечне слово **nein** (ні).

– *Studierst du noch?*

– *Tu **noch** навчався?*

– *Nein.*

– *Hi.*

2. Найчастіше вживаним універсальним засобом заперечення є частка **nicht**. Вона може заперечувати будь-який член речення, виражений будь-якою частиною мови. Заперечення **nicht** стоїть здебільшого перед словом, яке воно заперечує (крім присудка).

*Ich gehe **nicht** heute in die Oper.*

Коли заперечується дієслівний присудок, виражений простою формою дієслова, то через прямий порядок слів заперечення **nicht** стоїть або після присудка, або в кінці речення.

*Ich gehe heute in die Oper **nicht**.*

За зворотного порядку заперечення **nicht** стоїть або в кінці речення, або безпосередньо після підмета: *Heute gehe ich **nicht** in die Oper.*

*Heute gehe ich in die Oper **nicht**.*

ГРАМАТИЧНІ ВПРАВИ

1. Напишіть особовий займенник до кожного іменника.

Зразок: *Das ist die Mappe. Das ist sie.*

1. Das ist die Lehrerin. Das ist ...
2. Das ist der Spitzer. Das ist ...
3. Das ist der Administrator. Das ist ...
4. Das ist das Heft. Das ist ...
5. Das ist die Sekretärin. Das ist ...
6. Das ist der Bleistift. Das ist ...
7. Das ist die Schultasche. Das ist ...
8. Das sind die Bücher. Das sind ...
9. Das ist der Schulwart. Das ist ...
10. Das ist die Füllfeder. Das ist ...
11. Das ist der Lehrer. Das ist ...
12. Das ist das Lineal. Das ist ...
13. Das ist die Putzfrau. Das ist ...
14. Das sind die Kugelschreiber. Das sind ...
15. Das ist der Buntstift. Das ist ...
16. Das ist die Schere. Das ist ...
17. Das ist der Direktor. Das ist ...
18. Das sind die Filzstifte. Das sind ...
19. Das ist der Schularzt. Das ist ...
20. Das ist das Federpennal. Das ist ...

2. Замініть підкреслені іменники особовим займенником. Речення перекладіть.

Зразок: *Der Mann kauft das Buch. Er kauft das Buch.*

1. Hubert und Stefan brauchen einen Bleistift.
2. Maria, Susi und ich brauchen ein Heft und eine Schere.
3. Sabine trinkt ein Cola.
4. Markus fragt dich und Julia.
5. Birgit ruft mich und Stefan.
6. Vera möchte einen neuen Buntstift und ein Federpennal.
7. Andrea kauft die Jause.
8. Der Administrator bringt den Stundenplan.
9. Vera sieht den Stephansdom.
10. Susi und ihre Schwester haben einen Hund.
11. Der Lehrer nimmt das Klassenbuch.
12. Ich esse die Jause.
13. Kurt liest das Buch.

3. Поставете дієслово sein у правильній формі.

1. Wir ... Studenten.
2. Ich ... Lehrer.
3. Sie ... Lehrerin.
4. ... du Student?
5. Die Stunde ... zu Ende.
6. Das ... eine Tafel.
7. ... ihr immer fleißig?.
8. Nina ... wahrscheinlich krank.
9. Die Hausaufgabe leicht.
10. Die Antworten ... gut.
11. Was ... Sie von Beruf?
12. Das Bücher.
13. Das ... ein Kugelschreiber.
14. Die Hefte ... blau.

4. Уставте правильні особові закінчення.

1. Jorge komm__ aus Portugal.
2. Ich wohn__ in München.
3. Meine Mutter und mein Vater leb__ in Berlin.
4. Hallo Lina und Tom, woher komm__ ihr?
5. Wir komm__ aus der Schweiz.
6. Ich heiß__ Barbara und wie heiß__ du?

5. Поставете дієслово у правильній формі (Präsens).

1. Wo ... du? (arbeiten)
2. Er ... schon lange, (warten)
3. Ich ... meine Brille nicht, (finden)
4. Wann ... du? (fahren)
5. Ich ... es nicht (wissen)
6. Sie ... dich um Hilfe, (bitten)
7. Er ... mich nie. (grüßen)
8. Wann ... ihr? (heiraten)
9. Wie ... du? (heißen)
10. ... du mir den Stift? (geben)

6. Доповніть правильні особові форми дієслів (Präsens).

1. sie *geht* __ gehen;
2. ihr ... (schreiben);
3. er ... (telefonieren);
4. wir ... (reden);
5. du ... (machen);

6. sie ... (fragen); 7. ich ... (spielen); 8. du ... (lieben); 9. Sie ... (studieren); 10. sie (Pl.) ... (schlafen).

7. Поставте запитання у другій особі однини (Präsens).

1. Was empfehlen Sie mir?   *Was empfiehlst du mir?*
2. Wohin fahren Sie? 3. Wem helfen Sie gern? 4. Wie lange warten Sie hier schon?
5. Warum vergessen Sie das immer wieder? 6. Warum antworten Sie nicht?
7. Warum nehmen Sie mir die Zigaretten weg? 8. Wissen Sie den Namen? 9. Warum werden Sie gleich so böse? 10. Welche Zeitung lesen Sie da? 11. Sind Sie heute abend zu Hause? 12. Wen laden Sie sonst noch ein?

8. Вставте необхідні закінчення дієслів і дайте відповіді на запитання.

1. Wie hei... du? Wie hei... Sie? – Ich hie... . . . . 2. Woher komm... du? Woher komm... Sie? – Ich komm... . 3. Wo leb... du? Wo leb... Sie? – ... 4. Arbeit... du? Arbeit... Sie? – ... 5. Studier... du? Studier... Sie? – ... 6. Geh... du in die Schule? Geh... Sie in die Schule? – ... 7. Besuch... du einen Deutschkurs? Besuch... Sie einen Deutschkurs? – ...

9. Вставте особові закінчення дієслів.

1. Ich lern... Deutsch. 2. Peter lern... auch Deutsch. 3. Inge arbeit... schon. 4. Sie studier... an der Humboldt-Universität. 5. Sie komm... aus Deutschland. 6. Er leb... in Berlin und komm... aus Deutschland. 7. Er leb... in Berlin und sie leb... in Dresden. 8. Ich besuch... Rolf und Inge oft.

10. Вставте дієслова, що підходять за змістом, у необхідній формі.

heißen kommen leben sein lernen wohnen studieren

1. Mein Freund ... Dieter. 2. Er ... aus Deutschland. 3. Er ... in Leipzig. 4. Er ... Gartenstraße 12. 5. Er ... Student. 6. Er ... Medizin. 7. Er ... Französisch.

11. Перекладіть на німецьку мову.

Мене звати Анна. Я з України, з Києва. А його звати Олександр. Він теж живе в Києві. Ми студенти. А це Ольга. Вона учениця. Вона ще навчається в школі. А як звати Вас? Ви вже працюєте чи ще навчаєтесь? Хто Ви за професією? Звідки Ви?

12. Розставте дієслова у правильному порядку і утворіть речення. Не забудьте узгодити закінчення дієслова з особою підмета. Речення перекладіть на українську мову.

1. ich / schreiben / gern / Emails. 2. Matthias / trinken / zu viel Bier. 3. wir / spielen / heute / Tennis. 4. du / arbeiten / im Büro? 5. ihr / lernen / gern / Deutsch? 6. Hans / hören / gern / klassische Musik. 7. ich / machen / jetzt / meine Hausaufgaben. 8. du / reisen / nächstes Jahr / nach Südamerika? 9. Herr Meyer, / Sie / kaufen / dieses Buch? 10. Katja und ich / verstehen / kein Russisch. 11. meine Eltern / schicken / mir / einen Brief. 12. Markus / reden / mit dem Professor. 13. wir / beginnen / ein neues Kapitel. 14. Anna / finden / das Klassenzimmer. 15. ihr / haben / Katzen / gern. 16. was / suchen / du?

13. Поставте до речень запитання без питального слова.

1. Mein Bruder geht heute ins Theater.
2. Im Winter laufen viele Menschen Ski.
3. Dieser Student hat alle Prüfungen abgelegt.
4. Sie sind nach Hause gefahren.
5. Paul soll in diesem Monat viel arbeiten.
6. Ihre Freundin studiert jetzt an einer Universität.
7. Anna will ihre Freundin besuchen.

14. Вам розповідають про студентів із Німеччини. У кімнаті дуже шумно, ви погано чуєте і перепитуєте співрозмовника:

– *Sie heißt Inge.*

– *Heißt sie Inge?*

1. Ich heiße Peter.
2. Er heißt Hans.
3. Wir heißen Anna und Ada.
4. Ich bin Schüler.
5. Er ist Student.
6. Anna und Ada leben in Odessa.
7. Ich wohne in Kiew, Frankostraße 9.
8. Alle sprechen Deutsch.
9. Ada besucht die Schule.
10. Ich und Hans sind schon Studenten.
11. Wir studieren Geschichte.

15. Ви не вірите своєму співрозмовнику і уточнюєте:

– *Ich bin aus Omsk.*

– *Bist du wirklich aus Omsk?*

1. Das ist Franz Breit.
2. Sie ist Inge Müller.
3. Ich komme aus der Ukraine.
4. Wir kommen aus Dresden.
5. Sie leben in München.
6. Sie arbeitet schon.
7. Er studiert noch.
8. Sie ist Schülerin.

16. Дайте заперечну відповідь на запитання.

1. Lernst du?
2. Studieren Sie?
3. Arbeitet er?
4. Lernt ihr?
5. Studiert sie?
6. Arbeiten Sie?

17. Дайте заперечні відповіді на запитання.

1. Brauchst du dieses Buch?
2. Besuchen Sie Museen oft?
3. Haben Sie diese Regel nicht wiederholt?
4. Willst du mich nicht besuchen?
5. Hat Ihr Bruder keinen Freund?
6. Haben Sie eine Schwester?
7. Gibt es in dieser Arbeit keine Fehler?
8. Haben Sie die Arbeit schon beendet?

18. Змініть стверджувальні речення на заперечні та перекладіть їх.

1. Im Wald gibt es einen See.
2. Er hat in dieser Arbeit Fehler.
3. Wir haben Fragen.
4. Hast du Hunger?
5. Haben Sie vor der Prüfung Angst?
6. Warum hast du ein Wörterbuch gebracht?

19. Дайте заперечні відповіді.

1. Liest du ein Gedicht? (die Fabel)
2. Liest du einen Aufsatz? (der Brief)
3. Liest du eine Zeitung? (die Zeitschrift)
4. Liest du einen Krimi? (der Roman)
5. Übersetzt du einen Artikel? (der Lesetext)
6. Übersetzt du ein Poem? (das Lied)

20. Чи правильне твердження? Застосуйте у відповіді заперечення.

1. Riwne ist ein Dorf.
2. Die Tanne ist eine Blume.
3. Der Tiger ist ein Haustier.
4. Die Nachtigall ist ein Raubvogel.
5. Der Zwinger ist ein Theater.
6. Die Stadt Odessa liegt an der Ostsee.
7. In der Stadt Konstanz gibt es eine U-Bahn.

21. Заперечте присудок.

1. Dieser Student geht heute in die Bibliothek. 2. Er interessiert sich für Sport. 3. Der Junge wendet sich an den Arzt. 4. Das Mädchen wartet auf seine Freundin. 5. Der Vortrag war interessant. 6. Anna nahm an der Diskussion teil. 7. Die Studenten lernten die neuen Vokabeln.

22. Дайте заперечні відповіді.

1. Ist das eine deutsche Zeitschrift? 2. Hast du einen Kugelschreiber oder einen Filzstift? 3. Brauchst du ein deutsch-ukrainisches Wörterbuch? 4. Hast du zu Hause eine Bibliothek? 5. Spielst du Klavier? 6. Hast du viele Bekannte? 7. Trinkst du Kaffee gern? 8. Stehst du immer früh auf?

ТЕСТИ ДО ТЕМИ 2

1. Das ist die Lehrerin. Das ist ... .

a) *er*   b) *es*   c) *sie*

2. Das ist das Lineal. Das ist ... .

a) *er*   b) *es*   c) *wir*

3. Das sind die Filzstifte. Das sind ... .

a) *ihr*   b) *sie*   c) *es*

4. Wir ... Studenten.

a) *bin*   b) *ist*   c) *sind*

5. Das ... ein Kugelschreiber.

a) *ist*   b) *sind*   c) *seid*

6. Was ... Sie von Beruf?

a) *bist*   b) *ist*   c) *sind*

7. Jorge ... aus Portugal.

a) *kommt*   b) *komme*   c) *kommst*

8. Meine Mutter und mein Vater ... in Berlin.

a) *lebeben*   b) *leben*   c) *lebst*

9. Wann ... ihr?

a) *arbeitet*   b) *arbeiten*   c) *arbeite*

10. ... du mir den Stift?

a) *geben*   b) *gibst*   c) *gebe*

11. du / arbeiten / im Büro?

a) *Du arbeitest im Büro?*

b) *Im Büro arbeiten du?*

c) *Arbeitest du im Büro?*

12. Herr Meyer, / Sie / kaufen / dieses Buch?

a) *Herr Meyer, kaufen Sie dieses Buch?*

b) *Herr Meyer, Sie kaufen dieses Buch?*

c) *Sie kaufen, Herr Meyer, dieses Buch?*

13. In Österreich sprechen die Leute ... .

a) *Englisch*   b) *Deutsch*   c) *Französisch*

14. In der ... spricht man Türkisch.

- a) *Turkei*   b) *Turkai*   c) *Turkia*

15. Die Australier sprechen ... .

- a) *Australisch*   b) *Englisch*   c) *Deutsch*

ТЕСТИ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ I

1. Was ... Sie von Beruf? - Ärztin.

- a) *bist*   b) *sind*   c) *ist*

2. Wo ... Herr Meier? - Bei Siemens.

- a) *arbeitest*   b) *arbeiten*   c) *arbeitet*

3. Wie ... dein Vorname? - Ich heiße Pjotr.

- a) *ist*   b) *bist*   c) *sind*

4. Woher ... du ? - Aus Warschau.

- a) *bin*   b) *bist*   c) *seid*

5. Eine Frau, die in Japan wohnt und Japanisch spricht, ist meistens ... .

- a) *Japaner*   b) *Japanerin*   c) *Chinesin*

6. Er arbeitet bei der Eisenbahn. Er ist ... von Beruf.

- a) *Eisenbahner*   b) *Lehrer*   c) *Schauspieler*

7. Hans / hören / gern / klassische Musik.

- a) *Hörst Hans klassische Musik gern.*
b) *Hans hört klassische Musik gern.*
c) *Klassische Musik Hans gern hört.*

8. Die Strecke .... 90 km.

- a) *betragen*   b) *beträgt*   c) *betrage*

9. Перекладіть речення на німецьку мову.

a) Ми – студенти Державного економіко-технологічного університету транспорту. Я навчаюся на факультеті «Управління залізничним транспортом», і мій друг теж. Ми – майбутні залізничники.

b) Дозвольте Вам представити мого друга. Він приїхав із Німеччини. Його звали Отто. Він не навчається в університеті, він уже працює. Він – менеджер із питань логістики на великому міжнародному підприємстві.

c) Міжнародні перевезення – це дуже актуально й перспективно. Я зараз навчаюся в університеті і буду менеджером з міжнародних перевезень. Для цього я ще й вивчаю іноземні мови: англійську, німецьку та польську.

d) Київ – столиця України. Тут завжди багато туристів. Туристи приїжджають із США, Китаю, Німеччини, Франції, Чехії та багатьох інших країн.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Роль іноземних мов у житті студента і його оточення

ТЕМА 3

Іноземні мови у житті людини

Лексичний коментар:

Вивчення іноземних мов. На занятті з німецької мови.

Граматичний коментар:

Теперішній час (Präsens) сильних дієслів. Заперечення. Означений, неозначений і нульовий артиклі в німецькій мові та правила їх вживання. Вказівні займенники. Порядок слів у реченні. Наказовий спосіб.

Wir lernen Deutsch

- Guten Abend, liebe Freunde! Wie geht es Ihnen?
- Es geht uns gut.
- Danke, nicht schlecht. Sind alle da?
- Nein, nicht alle. Heute fehlen Herr Frolow und Frau Tschernjak. Herr Frolow ist krank. Frau Tschernjak fährt am Abend nach Berlin.
- Ich möchte mich vorstellen. Ich bin neu.
- Ist Ihr Name Kowal?
- Nein, mein Name ist nicht Kowal. Mein Name ist Müller.
- Und wie ist Ihr Vorname?
- Elke. Ich heiße Elke Müller. Ich möchte gut Ukrainisch sprechen. Deshalb bin ich da.
- Oh, da sind Sie falsch hier. Wir lernen nicht Ukrainisch. Wir lernen Deutsch.
- Wirklich? So was!
- Aber Deutsch ist meine Muttersprache. Entschuldigen Sie bitte! Auf Wiedersehen!
- Wir beginnen heute das Thema «Fremdsprachen in unserem Leben». Nehmen Sie Ihre Bücher und lesen Sie den Text auf Seite 8. Bitte, Olja!
- Liest sie das Wort «chinesisch» richtig?
- Nein, nicht richtig.
- Jetzt übersetzen wir diesen Text und antworten auf die Fragen. Dann hören wir eine Geschichte und sehen einen Film. Zu Hause schreiben Sie Übungen und erzählen über den Deutschunterricht.

ЛЕКСИЧНИЙ КОМЕНТАР

die Sprache

– мова

Sprachen lernen

– вивчати мови

die Muttersprache

– рідна мова

die Fremdsprache

– іноземна

мова

sprechen

– розмовляти

fahren

– їхати, їздити

sehen

– бачити, дивитися

hören

– слухати, чути

übersetzen

– перекладати

deshalb	– тому	antworten	– відповідати
die Geschichte (-n)	– історія	erzählen	– розповідати
alle	– усі	beginnen	– розпочинати
die Übung	– вправа	lesen	– читати
der Unterricht	– заняття	nehmen	– брати
das Buch (die Bücher)	– книга (книги)	zu Hause	– вдома
da	– тут, ось	am Abend	– увечері
hier	– тут		

Klischee und Ausdrücke

Мовні кліше та вислови

Wie geht es Ihnen? – Як справи?

Es geht mir toll! – У мене все чудово!

Es geht mir gut! – У мене все добре!

Es geht mir nicht schlecht. – справи йдуть непогано.

So was! – Це ж треба!

Entschuldigen Sie bitte! – Перепрошую! Пробачте, будь ласка!

ЛЕКСИЧНІ ВПРАВИ

1. Напишіть, як ці люди себе представляють.

Наприклад:

(Elke Müller, Deutschland, Berlin, Alexanderplatz 10, Studentin, Geschichte)

Ich möchte mich vorstellen. Mein Name ist Müller. Mein Vorname ist Elke. Ich komme aus Deutschland. Ich lebe in Berlin. Ich wohne Alexanderplatz 10. Ich bin Studentin. Ich studiere Geschichte.

- Rolf Krause, Deutschland, Bonn, Schillerstraße 2, Student, Fremdsprachen.
- Olja Krawtschuk, die Ukraine, Kiew, Schewtschenkostraße 6, Studentin, Pädagogik.
- Sascha Frolow, Rußland, Petersburg, Moskowskaja Platz 3, Schüler.
- Dieter Roßmann, die Schweiz, Bern, Marktplatz 12, Ingenieur in einem Betrieb.
- Katharina Stahl, Österreich, Wien, Mozartstraße 11, Sekretärin bei einer Firma.
- Und Sie?

2. Скажіть, які іноземні мови вивчають ці люди на курсах.

Наприклад: *Sascha besucht einen Deutschkurs. Er lernt Deutsch. Und Elke?*

(Elke – Ukrainisch, Olja – Deutsch, Ute – Englisch, Natascha – Französisch, Peter – Italienisch, Inge – Russisch).

3. Скажіть, які іноземні мови вивчають ці люди на курсах.

– *Sascha fährt nach Berlin.*

– *Deshalb lernt er Deutsch.*

1. Inge fährt nach Moskau. 2. Otto fährt nach London. 3. Wir fahren nach Paris.
 4. Die Schüler fahren nach Rom. 5. Er fährt nach Kiew. 6. Sie fährt nach Wien. 7. Ihr fährt nach Zürich. 8. Ich fahre nach Hamburg.

4. Перекладіть речення на українську мову.

1. Wir beginnen das Thema «Deutschland». 2. Wir nehmen Bücher und lesen einen Text. 3. Wir übersetzen den Text. 4. Herr Below fragt, und wir antworten. 5. Wir erzählen den Text. 6. Dann hören wir eine Geschichte. 7. Wir schreiben Übungen. 8. Wir sehen einen Film. 9. Wir sprechen Deutsch. 10. Wir sprechen richtig.

5. Складіть якомога більше речень.

Die Schüler	sagen	richtig
Die Studenten	lesen	einen Text
Meine Freunde	sprechen	gut
Die Studentinnen	hören	eine Geschichte
Ich und mein Freund	sehen	Übungen
Herr und Frau Krause	nehmen	einen Film
	erzählen	Bücher
	schreiben	deutsch
		«Auf Wiedersehen»
		falsch

6. Скажіть, скільки людей відсутні сьогодні в групі.

Wir sind 12 (zwölf) Personen. 10 (zehn) Personen sind da.
 Heute fehlen 2 (zwei) Personen. Sie sind krank.
 (10 – 8; 12 – 7; 11 – 9; 10 – 6; 11 – 8)

7. Доповніть розповідь дієсловами, що підходять за змістом. Дієслова подані нижче.

sprechen	besuchen	sein	leben	studieren	erzählen	beginnen
heißen	antworten	schreiben	lernen	sehen	arbeiten	lesen

Ich möchte mich vorstellen. Mein Name ... Krause. Mein Vorname ... Hans. Mein Freund ... Rudi Krüger. Wir ... in München. Wir ... Chemie an der Universität. Aber wir ... auch einen Russischkurs. Dort ... wir Russisch. Der Russischunterricht ... am Abend. Unser Lehrer ... Herr Schmude. Im Unterricht ... wir Texte, ... auf die Fragen, ... Übungen, ... Geschichten und ... Filme. Wir ... Russisch noch nicht sehr gut, aber viel. Wir... fleißig.

8. Дайте відповіді на запитання викладача. Підберіть словосполучення з правої колонки.

Зразок: – *Warum liest du nicht?*
 – *Ich habe kein Lesebuch.*

1. Warum schreibt ihr nicht?
2. Warum übersetzt du nicht?
3. Warum machst du die Kontrollarbeit nicht?
4. Warum arbeitest du an der Sprache nicht?
5. Warum übt ihr die Grammatik nicht?
6. Warum bildet er keine Sätze?
7. Warum macht er so viele Fehler?
8. Warum liest du den Text nicht?

kein Wörterbuch haben
 die Regel nicht verstehen
 keinen Kugelschreiber haben
 neue Vokabeln nicht können
 kein Lehrbuch haben
 wenig an der Sprache arbeiten
 schwer fallen
 wenig üben
 wenig schreiben
 die Regeln nicht wiederholen

9. Утворіть із словосполучень речення і розподіліть їх на дві групи.

Was macht der Lehrer?

Was macht der Student?

... ..

... ..

1. Fragen stellen; 2. die Fragen beantworten; 3. die Kontrollarbeit schreiben; 4. die Grammatik üben; 5. die Kontrollarbeit verbessern; 6. Zensuren geben; 7. Hörtexte hören; 8. eine Geschichte lesen; 9. neue Regel erklären; 10. an der Aussprache arbeiten; 11. die Übersetzung durchsehen; 12. eine Fünf bekommen; 13. Fehler korrigieren; 14. neue Regel nicht verstehen; 15. Fehler wachen; 16. Prüfüngen ablegen; 17. das Wörterbuch gebrauchen; 18. im Unterricht helfen.

10. Уставте в текст слова і вирази, що підходять за змістом.

liest; schreibt fragt, erfüllen, fertig, Sätze, nimmt, in die Schule, den Satz, im Unterricht

Im Unterricht

Klaus ist 7 Jahre alt und geht... . Die Mutter ... ihn: "Was macht ihr... ?"

Klaus erzählt viel und gern. "Im Deutschunterricht konjugieren wir ...: "Ich sehe ihn." Alle ... diese Aufgabe. Die Schüler schreiben 6... : Ich sehe ihn. Du siehst ihn. Er sieht ihn, und so weiter. Fritz aber ... wenig, er... nur einen Satz. Er ist schon ... . Der Lehrer ... sein Heft und ...: "Alle sehen ihn".

11. Напишіть про свої проблеми у вивченні іноземної мови.

Зразок: Fällt Ihnen die Sprache schwer?

Ja, die Sprache fällt mir schwer, aber ich arbeite viel an der Sprache/daran.

1. Fällt Ihnen die Aussprache schwer? 2. Fällt Ihnen die Grammatik leicht? 3. Fällt Ihnen die Lexik leicht? 4. Fällt Ihnen die Phonetik leicht? 5. Fällt Ihnen das Übersetzen leicht? 6. Fällt Ihnen das Lesen schwer? 7. Fällt Ihnen das Sprechen schwer?

12. Прочитайте речення і поставте запитання до підкреслених слів.

1. Ich arbeite heute an der Lektion 8. 2. Ich nehme das Lehrbuch und die Kassette.

3. Zuerst höre ich den Dialog und spreche ihn nach. 4. Ich lese den Dialog auch laut zusammen mit der Kassette. 5. So arbeite ich 20-30 Minuten an meiner Aussprache. 6. Dann lerne ich neue Vokabeln und erfülle lexikalische Übungen. 7. Am Abend lerne ich neue Regeln. 8. Sie sind nicht leicht. 9. Alle Übungen mache ich zuerst mündlich. 10. Schließlich schreibe ich die Übungen.

13. З'єднайте предмети з описом.

A

B

C

D

E

F

G

H

J

K

L

Das heißt «Schultasche». A ist eine Schultasche.	Die Schultasche ist groß.
Das heißt «Mappe». _ ist eine Mappe.	___ Mappe ist schwer.
Das heißt «Buch». _ ist ein Buch.	___ Buch ist interessant.
Das heißt «Füllfeder». _ ist eine Füllfeder.	___ Füllfeder ist schön.
Das heißt «Radiergummi». _ ist ein Radiergummi.	Der Radiergummi ist praktisch.
Das heißt «Lineal». _ ist _ Lineal.	Das Lineal ist alt.
Das heißt «Heft». _ ist _ Heft.	Das Heft ist neu.
Das heißt «Schere». _ ist _ Schere.	Die Schere ist spitz.
Das heißt «Federspennal». _ ist _ Federspennal.	Das Federspennal ist bunt.
Das heißt «Spitzer». _ ist _ Spitzer.	Der Spitzer ist scharf.
Das heißt «Bleistift». _ ist _ Bleistift.	Der Bleistift ist billig.

14. А. Прочитайте інформацію про навчальну аудиторію Конрада.

Sachen in Konrads Klasse

In Konrads Klasse sind 13 Jungen und 12 Mädchen. Die Jungen sind Studenten, die Mädchen sind Studentinnen. In der Klasse sind zwei Tafeln, zwei Computer, 15

Tische und 26 Stühle. Außerdem sind in der Klasse viele Schultaschen, eine Menge Füllfedern, Hefte, Lineale, Spitzer und Buntstifte. Auch zwei große Schränke sind in Konrads Klassenzimmer. Und was ist in deiner Klasse?

B. Дайте відповіді на запитання.

1. Wie viel Jungen gibt es in Konrads Klasse? 2. Wie viel Mädchen sind in Konrads Klasse? 3. Wie viel Tafeln gibt es in Konrads Klasse? 4. Wie viel Computer gibt es in Konrads Klasse? 5. Wie viel Tische gibt es in Konrads Klasse? 6. Wie viel Stühle gibt es in Konrads Klasse? 7. Gibt es Schränke in Konrads Klasse?

C. Опишіть свою навчальну аудиторію.

D. Напишіть форму множини іменників із тексту.

der Bub; die Schultasche; das Mädchen; der Schüler; der Computer; der Spitzer; die Tafel; die Füllfeder; der Stuhl; der Schrank; der Tisch; das Heft; das Lineal; die Schülerin.

5. На малюнку – навчальна аудиторія. У ній є щонайменше 16 різних об'єктів. Випишіть їх, утворіть їхню множину. Не забудьте про правильне вживання артикля.

ТЕКСТ ДЛЯ ЧИТАННЯ

Im Deutschunterricht

Ich möchte mich vorstellen. Mein Name ist Dunajewa, mein Vorname ist Natascha. Ich lebe und arbeite in Kiew. Ich bin Sekretärin bei einer Firma. Am Abend besuche ich einen Deutschkurs. Wir lernen Deutsch. Die Sprache ist sehr interessant. Sie wissen ja, sie ist sehr populär. Unser Lehrer heißt Herr Smirnow. Er spricht viele Sprachen: Englisch, Deutsch, Französisch, Esperanto. Er liest auch Polnisch und Tschechisch. Herr Smirnow ist ein Polyglott. Der Unterricht beginnt. Herr Smirnow kommt und sagt: "Guten Abend! Wer fehlt heute? Wie geht es Ihnen?"

Heute sind alle da. Wir lesen und übersetzen einen Text über Polyglotten. Wir lesen richtig, das ist leicht. Dann fragt der Lehrer und wir antworten auf die Fragen. Herr Snfirnow erzählt eine Geschichte über zwei Freunde. Wir hören und verstehen alles. Aber Frau Kowalenko versteht die Geschichte falsch. Sie ist neu, aber sie möchte gut Deutsch sprechen. Deshalb ist sie da. Im Unterricht sehen wir auch einen Film. Zu Hause arbeiten wir auch fleißig. Wir schreiben Übungen und erzählen Texte. Und welche Sprache lernen Sie? Ist sie leicht? Ist die Sprache schön? Wie arbeiten Sie im Unterricht?

Завдання до тексту

1. Скажіть, яка інформація відповідає тексту, а яка ні.

1. Natascha Dunajewa lebt in Kiew.
2. Sie arbeitet an der Umverstät.
3. Sie besucht einen Englischkurs.
4. Natascha lernt Deutsch.
5. Der Lehrer heißt Herr Petrow.
6. Herr Kowal spricht Chinesisch.
7. Im Unterricht fehlen 2 Personen.
8. Natascha versteht alles.

2. Знайдіть наприкінці тексту 4 запитання. Дайте на них відповіді письмово.

ГРАМАТИЧНИЙ КОМЕНТАР

I. Präsens сильних дієслів.

Як уже відомо дієслова у німецькій мові діляться на **слабкі**, **сильні** та **неправильні**. Слабкі дієслова при дієвідмінюванні змінюють лише закінчення. Сильні дієслова при дієвідмінюванні змінюють не лише закінчення, а й кореневу голосну.

1. Сильні дієслова з кореневими голосними **a** і **e** змінюють у 2-й і 3-й особі однини **a** на **ä**, **e** на **i** (**ie**, **ieh**). А потім до вже зміненої основи додаються такі ж особові закінчення, як і у слабких дієслів.

fahren			
ic	fahr + e	wir	fahr + en
h			
du	fähr + st	ihr	fahr + t
er		sie	
sie	fähr + t		fahr + en
es		Sie	

sehen			
ich	seh + e	wi	seh + en
		r	
du	sieh + st	ih	seh + t
		r	
er		sie	
sie	sieh + t		seh + en
es		Si	
		e	

2. Дієслова **nehmen** і **treten** змінюють довгий голосний **e** на короткій **i**:

nehmen			
ic h	nehm + e	wir	nehm + en
du	nimm + st	ihr	nehm + t
er sie es	nimm + t	sie Sie	nehm + en

treten			
ich	tret + e	wi r	tret + en
du	tritt + st	ih r	tret + et
er sie es	tritt	sie Si e	tret + en

3. Декілька сильних дієслів із кореневою голосною **e** не змінюють її в теперішньому часі. Це такі дієслова: **gehen** (ходити), **stehen** (стояти), **heben** (піднімати).

4. Сильні дієслова з основою на **-s, -ß, -ss, -tz** у 2-й особі однини втрачають **-s** – із особового закінчення **-st**.

lesen			
ic h	les + e	wir	les + en
du	lies + t	ihr	les + t
er sie es	lies + t	sie Sie	les + en

sitzen			
ich	sitz + e	wi r	sitz + en
du	sitz + t	ih r	sitz + t
er sie es	sitz + t	sie Si e	sitz + en

5. Частина сильних дієслів (з усіма іншими кореневими голосними, крім **a i e**) дієвідмінюються у теперішньому часі як слабкі дієслова, тобто змінюють лише особове закінчення: **schreiben, beginnen**.

II. Артикль.

Іменник у німецькій мові, як правило, вживається зі службовим словом, яке відсутнє в українській мові. Це службове слово називається артикль і на українську мову не перекладається.

Існує 3 види артикля:

- означений – *der, die, das, die* (Pl.)
- неозначений – *ein, eine, ein*
- нульовий.

Артикль, що супроводжує іменник, указує на його граматичні категорії: рід, число, відмінок, означеність/неозначеність.

Означений артикль (*der bestimmte Artikel*) показує, що названий іменником предмет мислиться як відомий, конкретний, раніше згадуваний, тобто як такий, що виділяється із класу однорідних із ним предметів.

Неозначений артикль (*der unbestimmte Artikel*) показує, що названий іменником предмет мислиться як такий, що належить до даного класу предметів і тільки.

Запам'ятайте форми артикля:

		Означений артикль	Неозначений артикль
Рід	чоловічий середній жіночий	der das die	ein ein eine
Число	множина (для всіх родів)	die	не існує

Наприклад:

		Означений артикль	Неозначений артикль
Рід	чоловічий середній жіночий	der Film das Buch die Übung	ein Film ein Buch eine Übung
Число	множина (для всіх родів)	die Filme die Übungen die Bücher	Filme Übungen Bücher

Уживання артикля.

Означений артикль вживається:

- коли іменник вказує на конкретний, добре відомий предмет (особу, явище):
Der Mann heißt Herr Richter.
- при повторному згадуванні предмета (особи, явища):
Das ist eine Frau. Die Frau heißt Anna.
- при назвах пір року і місяців:
Im Januar beginnt das Jahr.
- при географічних назвах, що не є іменниками середнього роду:
die Ukraine, die Krim, die Tschechoslowakei, der Ferne Osten, der Hohe Norden, die Schweiz.
- при назвах річок:
der Rhein, der Dnepr, die Spree, die Elbe, die Donau.

Неозначений артикль вживається:

- коли предмет (особа, явище) називається вперше:
Das ist ein Buch. Das Buch ist über Deutschland.

2) коли повідомляється про невідомий або маловідомий предмет (особу, явище):

Ein Mann ist gekommen. Ich erkenne ihn nicht.

Нульовий артикль вживається (тобто **артикль НЕ вживається**):

1) з власними іменами:

*Er heißt **Peter**.*

*Mein Name ist **Richter**.*

2) коли перед іменником стоїть займенник або кількісний числівник:

*Das ist **mein Freund**.*

*Wir sind **12 Personen: 9 Männer und 3 Frauen**.*

3) коли іменник, що називає професію, національність та ін., входить до складу іменного присудка:

*Peter ist **Lehrer**.*

*Ich bin **Student**.*

*Er ist **Deutsche**.*

4) перед географічними назвами середнього роду, коли вони вживаються без означення:

*Sie leben in **Österreich**.*

*Er kommt aus **Polen**.*

5) з назвами мов і навчальних предметів:

*Lernst du **Deutsch**?*

*Otto studiert **Mathematik**.*

III. Вказівні займенники.

Вказівні займенники (die Demonstrativpronomen) вказують на предмети і особи, на їхні ознаки або кількість.

Найуживаніші вказівні займенники:

dieser, diese, dieses, diese – цей, ця, це, ці;

jener, jene, jenes, jene – той, та, те, ті;

solcher, solche, solches, solche – такий, така, таке, такі;

der, die, das, die – цей (той), ця (та), це (те), ці (ті);

es – це.

Вказівний займенник замінює означений артикль. При цьому вони ніколи не вживаються одночасно.

Вказівні займенники мають родові закінчення, які є аналогічними закінченням означеного артикля: **-er, -e, -es**.

Вказівні займенники **dieser, jener** виконують усі функції артикля, тобто вказують на рід, число і відмінок іменника.

Усі форми займенників **dieser, jener** утворюються за способом формування означеного артикля.

der – dieser – jener;

die – diese – jene;

das – dieses – jenes.

Dieser Text ist leicht. – Цей текст важкий.

Jener Text ist schwer. – Той текст легкий.

IV. Заперечення (Negation).

Часткове заперечення (Wortnegation).

Як Ви вже знаєте з попереднього розділу, в німецькій мові заперечення буває повне і часткове.

Повне заперечення → заперечується вся дія.

Ich arbeite **nicht**. – Я не працюю.

Sie liest **nicht**. – Вона не читає.

Nicht стоїть після дієслова в кінці речення.

Часткове заперечення → заперечується один із членів речення: підмет, додаток, обставина і т. д.

При частковому запереченні **nicht** стоїть перед членом речення, який ми заперечуємо.

Mein Freund arbeitet heute **nicht** (повне заперечення).

Мій друг не працює сьогодні.

Mein Freund arbeitet **nicht heute** (часткове заперечення).

Мій друг працює не сьогодні.

Das ist **nicht Rolf**. – Це не Рольф.

Otto liest **nicht richtig**. – Отто читає неправильно.

Es geht uns **nicht schlecht**. – Справи у нас ідуть непогано.

Заперечення kein.

(Часткове заперечення).

Для вираження часткового заперечення існує ще одна можливість – заперечення **kein** (ні, ніякий, жоден).

Ich habe **kein Buch**. – У мене немає книги.

Er ist **kein Student**. – Він не студент.

Ich sehe **keinen Mann**. – Я не бачу чоловіка.

Заперечення **kein** вживається лише для заперечення іменників:

● з неозначеним артиклем:

Hast du **ein** Buch? – Nein, ich habe **kein** Buch.

Hast du **einen** Kugelschreiber? – Nein, ich habe **keine** Kugelschreiber.

● без артикля. Це може бути:

а) іменник у множині, який в однині вживався з неозначеним артиклем:

Hast du **Kinder**? – Nein, ich habe **keine Kinder**.

б) предикатив, що означає професію, рід занять, національність та ін.:

Bist du Arzt? – Nein, ich bin kein Arzt.

Ist Peter Russe? – Nein, er ist kein Russe.

Для заперечення предикатива може вживатися і **nicht**:

Bist du Lehrer? – Nein, ich bin kein Lehrer.

Nein, ich bin nicht Lehrer.

Kein завжди відмінюється в однині як неозначений артикль **ein**, а у множині – як означений артикль **die**.

V. Порядок слів у реченні.

	Тип речення	Підмет	Присудок	Приклад
1.	Розповідне з прямим порядком слів	1-ше місце	2-ге місце	<i>Ich bin Dozent. Ich arbeite an der Universität.</i>
2.	Розповідне зі зворотнім порядком слів	3-тє місце	2-ге місце	<i>Heute ist er krank. Jetzt arbeitet er zu Hause.</i>
3.	Питальне речення з питальним словом	3-тє місце	2-ге місце	<i>Wer bist du? Wer ist krank? Was lesen Sie?</i>
4.	Питальне речення без питального слова	2-ге місце	1-ше місце	<i>Sind Sie Student? Sprechen Sie gut Deutsch?</i>

VI. Наказовий спосіб.

Наказовий спосіб вживається для вираження прохання, поради, заклику чи запрошення.

Форми імперативу утворюються із відповідних форм Präsens (теперішнього часу).

Наказовий спосіб має чотири форми.

1. Форма ввічливого звертання:

Sprechen sie (bitte)! – Говоріть (будь ласка)!

Ця форма застосовується у звертанні до однієї чи більше осіб, якщо до них звертаються на «Ви».

Форма ввічливого звертання утворюється дуже просто. Вона відповідає формі дієслова 3-ї особи множини Präsens, але в імперативі дієслово стоїть на першому місці, а на другому – особовий займенник Sie.

Präsens	Imperativ
Sie schreiben. Ви пишете.	Schreiben Sie! Пишіть!
Sie lesen. Ви читаєте.	Lesen Sie! Читайте!
Sie nehmen Platz. Ви сідаєте.	Nehmen Sie Platz! Сідайте!

2. Форма 1-ї особи множини (спонукальна форма):

Gehen wir ins Kino! – Давайте підемо в кіно!

Це форма виражає прохання, спонукання до спільної дії. Така форма відповідає українській формі «давайте» + відповідне дієслово.

Präsens	Imperativ
Wir schreiben. Ви пишете.	Schreiben wir! Давайте писати!
Wir gehen ins Kino. Ми йдемо в кіно.	Gehen wir ins Kino! Давайте підемо в кіно!
Wir nehmen dieses Buch. Ми беремо цю книгу.	Nehmen wir dieses Buch! Давайте візьмемо цю книгу!

3. Форма 2-ї особи однини (звертання до однієї особи на «ти»):

Schreibe! – Пиши!

Komm! – Приходь!

При утворенні цієї форми наказового способу зникає особовий займенник і особове закінчення дієслова. До основи може додаватися закінчення **-e**:

Präsens	Imperativ
Du stehst. Ти стоїш.	Steh(e)! Стій!
Du fragst. Ти запитуєш.	Frag(e)! Запитуй!
Du besuchst. Ти відвідуєш!	Besuch(e)! Відвідай!

Закінчення **-e** обов'язкове для дієслів, основа яких закінчується на **d, t, tm, dm, chn, gn, ffn, ig**.

Du arbeitest. – Arbeite!

Du zeichnest. – Zeichne!

Сильні дієслова ніколи не мають закінчення **-e** в Imperativ:

Du liest. – Lies!

Du sprichst. – Sprich!

Сильні дієслова з кореневою голосною **a**, які в 2-й і 3-й особі однини Präsens отримують умлаут **ä**, в Imperativ не мають його:

Du fährst. – Fahr!

Du läufst. – Lauf!

4. Форма 2-ї особи множини (звертання до двох чи більше осіб, якщо до кожного окремо звертаються на «ти»):

Schreibt! – Пишіть!

Arbeitet! – Працюйте!

Форма дієслова співпадає з 2-ю особою множини Präsens, особовий займенник **ihr** не вживається.

Präsens	Imperativ
Ihr schreibt. Ви пишете.	Schreibt! Пишіть!
Ihr nehmt. Ви берете.	Nehmt! Беріть!
Ihr fahrt. Ви їдете.	Fahrt! Їдьте!

Запам'ятайте форми Imperativ дієслова **sein**:

Форма	Приклад	
Ввічлива форма	Seien Sie fleißig!	Будьте старанними!
1-ша особа Plural	Seien wir fleißig!	Будьмо старанними!
2-га особа Plural	Seid fleißig!	Будьте старанними!
3-тя особа Singular	Sei fleißig!	Будь старанним!

Утворіть усі форми Imperativ від дієслів:

arbeiten, lernen, sprechen, sagen, lesen, gehen, kommen, geben, nehmen, essen, trinken, probieren, hören, tanzen, fahren, laufen.

Sie schreiben. → Schreiben Sie!

Wir schreiben. → Schreiben wir!

Ihr schreibt. → Schreibt!

Du schreibst. → Schreibe!

ГРАМАТИЧНІ ВПРАВИ

1. Доповніть розповідь дієсловом *lesen*.

1. Wir sind zu Hause. 2. Wir ... 3. Was ... Herr Frolow? 4. Er einen Roman. 5. Und Frau Frolowa? — Sie... ein Buch. 6. ... Sascha und Anja auch? — 7. Ja, Sascha ... Chemie. 8. Er fragt Anja: «Was ... du?» 9. Sie sagt: «Ich ... Geschichte». 10. Herr Frolow fragt: «Sascha, Anja, ... ihr einen Kriminalroman?» — «Nein, wir ... Chemie und Geschichte».

2. Доповніть розмову викладача зі студентами дієсловом *sehen*.

Im Deutschunterricht

1. Heute fehlt Soja. Der Lehrer fragt: «Wer ... heute Soja? Rolf! ... du Soja?»
2. Wowa sagt: «Nein, ich ... Soja nicht».
3. Peter und Inge! ... ihr Soja? — «Ja, wir ... heute Soja».
4. «Dann nehmt für sie das Buch».

3. Після міжнародної конференції усі гості їдуть додому. Скажіть, хто куди їде.

Зразок: — *Rene lebt in Paris.*

— *Rene fährt nach Paris.*

1. Monika lebt in Lion. 2. Peter und Inge leben in Nürnberg. 3. Ich lebe in Kiew.
4. Du lebst in Prag. 5. Wir leben in Berlin. 6. Horst lebt in Wien 7. Ihr lebt in Hamburg.

4. Скажіть, хто що робить на занятті з німецької мови.

Зразок: — *Ich ... und du .. (fragen/antworten)*

— *Ich frage und du antwortest.*

1. Wir ... und ihr ... (lesen/schreiben). 2. Er ... und du ... (arbeiten/kommen). 3. Ihr ... und wir ... (lernen/studieren). 4. Er ... und ich ... (sprechen/schreiben). 5. Ich ... und sie (вона) ... (leinen/arbeiten). 6. Du ... und er ... (lesen/sprechen). 7. Ihr ... und du ... (fragen/antworten). 8. Sie (вони) ... und du ... (erzählen/übersetzen).

5. Із поданих слів складіть речення. Не забудьте узгодити присудок із підметом у числі та особі. Пам'ятайте про порядок слів для кожного типу речень.

1. Deutsch, sprechen, gut, ich. 2. nach Kiel, wir, heute, fahren. 3. ihr, gut, übersetzen.
4. Mein Freund zu Hause, heute, arbeiten. 5. du, nehmen, das Buch? 6. er, das Wort, falsch, lesen. 7. heißen, wie, er? 8. was, von Beruf, sein, du?

6. Замініть означений артикль відповідним вказівним займенником.

— *Der* Mann heißt Lotar Bauer.

— *Dieser* Mann heißt Lotar Bauer.

1. Die Frau arbeitet bei einer Firma. 2. Der Student ist fleißig. 3. Die Übungen sind leicht. 4. Das Buch ist neu. 5. Der Text ist interessant. 6. Der Film heißt “Thema”.

7. Die Geschichte ist auf Seite 11. 8. Die Fragen sind falsch. 9. An der Universität studieren meine Freunde.

7. Розставте подані нижче іменники у відповідну колонку.

Lehrer Mutter Schüler Schülerin Haus Fenster Tür Geld Fahrrad Auto
Kind Mann Familie Motorrad Kühlschrank Bett Sessel Radio Stuhl Rathaus
Schule Schrank Zimmer Mädchen Küche Tag Monat Jahr Name Katze
Mensch Tier Buch Kuli Buch Heft Tisch Stadt

der	die	das

8. Користуючись словником напишіть форму множини іменників із вправи 7.

9. Дайте відповіді на запитання.

Зразок: *das Buch – das Lexikon*

Was für ein Buch ist das? Das ist ein Lexikon.

das Gedicht – die Ballade; das Museum – das Museum für bildende Künste; die Ausstellung – die landwirtschaftliche Ausstellung; der Film – der Zeichentrickfilm; das Theater – das Puppentheater; der Roman – der Abenteuerroman; der Schriftsteller – der Dichter aus dem XIX. Jahrhundert.

10. Доповніть речення означеним, неозначеним або нульовим артиклем.

1. Das ist ... Lehrer. ... Lehrer heißt ... HerrWeber. 2. Herr Weber ist ... Deutscher. 3. Er lebt in ... Hamburg. 4. Er spricht ... Englisch und ... Italienisch. 5. Er lehrt ... Geschichte.

11. Перекладіть речення на німецьку мову.

1. Мене звати Анна. 2. Моє прізвище Міллер. 3. Я живу у Дрездені. 4. Я студентка і навчаюся в університеті. 5. Я вивчаю англійську мову. 6. У групі нас 12 людей. 7. На заняттях ми читаємо і перекладаємо тексти.

12. З поданими нижче прикметниками побудуйте речення за зразком. Зверніть увагу на використання означеного і неозначеного артикля.

Зразок:

Das ist ein Kugelschreiber. Der Kugelschreiber ist rot.

Das ist eine Schultasche. Die Schultasche ist wunderschön.

Das ist ein Dreieck. Das Dreieck ist rechtwinkelig.

13. Оберіть правильний варіант із слів у дужках.

1.A: Ist das ... (ein – kein -der) Computer?

B: Nein, das ist ... (ein-kein-der) Computer, das ist ... (ein-kein-der) Fernseher.

Das ist ... (ein-kein-der) Fernseher von Vera.

2. A: Ist das ... (ein-kein-das) Handy?

B: Nein, das ist ... (ein-kein-das) Handy, das ist ... (ein-kein-das) Telefon. Das ist ... (ein-kein-das) Telefon von Antonio.

3. A: Ist das ... (ein-kein-das) Foto?

B: Nein, das ist ... (ein-kein-das) Foto, das ist ... (ein-kein-das) Bild. ... (Ein-Kein-Das) Bild ist schön.

4. A: Ist das ... (ein-kein-das) Fernseher?

B: Nein, das ist ... (ein-kein-das) Fernseher, das ist ... (ein-kein-das) Radio. ... (Ein-Kein-Das) Radio kostet 22,50 Euro.

14. Оберіть правильний варіант із слів у дужках.

a) Anna hat ... (die/eine/keine) neue Wohnung. ... (Die/Eine/Keine) Wohnung ist in der Goethestraße 32. Heute nachmittag sind ihre Freunde Thomas, Andrea und Susanne zu Besuch.

b) Anna: «Was trinkt ihr?»

Susanne: «Ich trinke ... (den/einen/keinen) Apfelsaft.»

Anna: «Leider habe ich ... (den/einen/keinen) Apfelsaft. Trinkst du auch ... (den/einen/keinen) Orangensaft?»

Susanne: «Ja, gerne.»

Thomas: «Andrea und ich trinken ... (das/ein/kein) Mineralwasser.»

Anna: «Möchtet ihr auch ... (das/ein/kein) Käsebrod?»

Andrea: «Danke, ich möchte ... (das/ein/kein) Brod, ich nehme Salzstangen.»

Susanne: «... (Der/Ein/Kein) Orangensaft ist super.»

15. Перекладіть розмову на німецьку мову.

– Тебе звати Отто?	– Ні, мене звати не Отто.
– Твоє прізвище Мюллер?	– Ні, моє прізвище не Мюллер.
– Ти хворієш?	– Ні, я не хворію.
– Ти говориш англійською?	– Ні, я не говорю англійською.
– Ти живеш у Берліні?	– Ні, я не живу в Берліні.
– Ти їдеш до Гамбургу?	– Ні, я не їду до Гамбургу.
– Ти навчаєшся?	– Ні, я не навчаюся.
– Ти добре читаєш?	– Ні, я читаю не дуже добре.
– Ти ледачий?	– Ні, я не ледачий, я стараний.

16. Поставте правильно заперечення nicht у речення.

Зразок: Morgen komme ich.

Morgen komme ich nicht.

1. Sie kann das. 2. Das war teuer. 3. Ich will ins Kino. 4. Wir gehen heute abend essen. 5. Willst du sie abholen? 6. Das war nett von dir! 7. Ich habe es ihnen gestern gesagt. 8. Kannst du die Sachen morgen mitbringen? 9. Warum kommt er morgen mit uns zum Fußballspiel? 10. Das passiert an einem Sonntag. 11. Er lässt sich operieren.

12. Er will heute zur Uni gehen. 13. Sie wollen heute, wie immer am Sonntag, mit Freunden zum Essen in ein Restaurant fahren. 14. Der Film hat mir gut gefallen. 15. Ich habe mich auf dieses Gespräch vorbereitet. 16. Ich kann mich an Sie erinnern.

17. Дайте відповіді на запитання.

1. Trägt dein Bruder eine Brille? – Ja / Nein, ... 2. Brauchst du ein Formular? – Ja / Nein, ... 3. Haben Sie einen Wagen? – Ja / Nein, ... 4. Hast du Briefmarken? – Ja / Nein, ... 5. Liegt da ein Taschenrechner? – Ja / Nein, ... 6. Sind in dem Buch Bilder? – Ja / Nein, ... 7. Haben Sie Zeitschriften? – Ja / Nein, ... 8. Hast du Geld dabei? – Ja / Nein, ... 9. Enthält das Medikament Alkohol? – Ja / Nein, ... 10. Möchtest du ein Bonbon? – Ja / Nein, ... 11. Wollt ihr einen Kaugummi? – Ja / Nein, ... 12. Ist Benzin im Kanister? – Ja / Nein, ...

18. Уставте пропущені слова та перекладіть речення.

Зразок: *Ohne Fleiß _____ Preis.*

Ohne Fleiß kein Preis.

1. _____ Antwort ist auch eine Antwort. 2. Von nichts kommt _____. 3. Geld macht _____ glücklich, aber reich! 4. Wer _____ weggeht, kommt _____ wieder.

19. Напишіть протилежне за змістом речення.

Зразок: *Er weiß nichts.*

Er weiß alles.

1. Das ist aber eine große Wohnung. 2. Ich kenne hier niemanden. 3. Alle bleiben zu Hause. 4. Ich kenne hier alle Restaurants. 5. Im Urlaub fahren wir immer nach Italien. 6. Beim Konzert gab es viel Platz. 7. Keiner kam nach der Pause zurück. 8. Ich langweile mich immer bei klassischer Musik. 9. Ich habe nichts verstanden. 10. Ich habe den Film nie gesehen.

20. Випишіть із діалога на стор. 31 по 2 речення: а) розповідних з прямим порядком слів, б) розповідних зі зворотним порядком слів, в) питальних із питальним словом, г) питальних без питального слова. Підкресліть у них підмет і присудок.

21. Замініть прямий порядок слів на зворотний і навпаки у реченнях.

1. Heute fehlen Katja und Olja. 2. Sie sind zu Hause. 3. Jetzt übersetzen wir den Text. 4. Am Abend bin ich zu Hause. 5. Der Lehrer erzählt eine Geschichte. 6. Die Schiller antworten auf die Fragen.

22. Утворіть спонукальні речення із таких слів:

1. Bücher, Ihre, Sie, nehmen! 2. auf die Fragen, antworten, Sie! 3. Sie, übersetzen, den Text! 4. zu Hause, Übungen, schreiben, Sie! 5. Heute, Fußball, Sie, spielen! 6. meine Familie, fotografieren, Sie!

ТЕМА 4
Моє оточення. Моя сім'я

Лексичний коментар:

Члени родини. Питання сім'ї в Україні та Німеччині.

Граматичний коментар.

Знахідний відмінок (Akkusativ). Прийменники з Akkusativ. Присвійні займенники. Кількісні, дробові та порядкові числівники. Дієслова з відокремлюваними і невідокремлюваними префіксами.

Dialog 1

- Hast du eine Familie?
- Ja, natürlich. Meine Familie ist sehr groß. Hast du Zeit? Ich zeige dir unser Familienalbum.
- Bitte, gern.
- Das sind meine Eltern. Sie sind hier noch Studenten.
- Und was machen sie jetzt?
- Mein Vater ist Arzt und meine Mutter ist Dolmetscherin. Sie spricht fünf Fremdsprachen! Fremdsprachen fallen ihr leicht.
- Toll! Und wer ist das?
- Das sind meine Großmütter.
- Sie sind Rentnerinnen und leben auf dem Lande.
- Hast du keinen Groß Vater?
- Keinen.
- Und Geschwister?
- Das sind mein Bruder und meine Schwester.
- Deine Schwester ist hübsch.
- Ja, das stimmt. Sie hat schon ihre Familie. Ihre Kinder, der Sohn Rainer und die Tochter Rudi, besuchen den Kindergarten. Sie kommen bald zu Besuch.
- Und dein Bruder? Was macht er?
- Er studiert.
- Was wird er?
- Er wird Programmierer. Dieser Beruf ist sehr modern.

Dialog 2

Renate Heim und ihre Großmutter werden bei Nikolai Sidorenko wohnen. Er bringt sie nah Hause und macht mit seiner Familie bekannt: mit seiner Frau Olga und zwei Kindern Sascha und Katja. Die Schwiegereltern sind nicht zu Hause. Sie sind auf ihrer Datscha und kommen nächste Woche. Die Familie hat einen Hund. Der Cousin von Nikolai fotografiert sehr gut, und die Familie Sidorenko hat viele schöne Fotos. Nikolai zeigt den Gästen die Fotos. Dann gehen sie alle essen.

– Endlich sind wir zu Hause. Hier wohnen wir. Ich möchte Sie mit meiner Familie bekanntmachen. Das ist meine Frau...

- Nennen Sie mich einfach Olga. Ich freue mich sehr, Sie kennenzulernen.
- Ich mich auch.
- Meine Schwiegereltern sind auf ihrer Datscha. Sie kommen nächste Woche. Kinder, das sind unsere Gäste aus Deutschland: Frau Heim und ihre Enkelin Renata Sie lernen Russisch und machen einen Sprachkurs in Kiew. Das ist mein Sohn Sascha.
- Wie alt bist du, Sascha? Ich bin 15 Jahre alt, aber in 2 Monaten werde ich 16. Ich habe bald Geburtstag.
- Du sprichst fließend Deutsch.
- Ich besuche die Schule mit erweitertem Deutschunterricht.
- Diese CD ist für dich. Die Gruppe ist einfach Klasse!
- Vielen Dank.
- Und das ist meine Schwester. Sie geht noch in den Kindergarten..
- Katjuscha, hier ist ein LegoSpiel und Kaugummi.
- Magst du es?
- Und wie! Danke schön.
- Ihre Tochter ist dem Vater sehr ähnlich.
- Und der Sohn — der Mutter. Das heißt, dass die Geschwister glücklich sein werden.
- Wir haben noch ein Familienmitglied. Unser Hund Fiel. Das ist unser Liebling. Ohne ihn ist es so langweilig. Wir brauchen und lieben ihn alle wirklich sehr.
- Er ist voriges Jahr geboren. Und sein Bruder ist leider gestorben.
- Tja, Katja, das ist doch nicht so wichtig.
- Ja, ja, Fiel. Er begrüßt auch die Gäste. Nehmen Sie bitt Platz. Bald gibt es Mittagessen. Sascha, zeige bitte die Wohnung und das Bad.
- Wer fotografiert so – schön? Diese Fotos sind wunderbar.
- Das ist mein Cousin Sergej. Er ist ein Fotoamateur. Zu jedem Geburtstag schenkt er mir eh Bild. Alle Verwandten sind bereits da: Großeltern, Enkelkinder, Nichten, Netten, Onkel, Tanten.
- Ihre Familie ist sehr groß. Und wer sind dieses Mädchen und dieser Junge?
- Raten Sie mal!
- Schwer zu sagen.
- Das sind wir mit 18 Jahren. Erkennen sie uns nicht?
- Doch jetzt schon. Das gibt's doch nicht!
- Bitte, kommen Sie zu Tisch. Alles ist fertig.

ЛЕКСИЧНИЙ КОМЕНТАР

die Familie (-n)

das сім'я

Familienglied

die Mutter член сім'ї

der Vater мати

die Eltern батько

gern охоче

jetzt зараз

leicht легкий, легко

hübsch гарненький

bald скоро

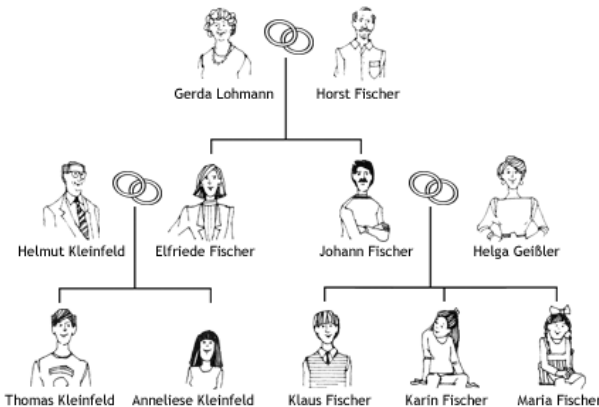
modern сучасний

die Großmutter	бабуся
der Großvater	дідусь
die Oma	бабуся
der Opa	дідусь
die Großeltern	дідусь і бабуся
der Sohn	син
die Tochter	донька
das Kind	дитина
der Bruder	брат
die Schwester	сестра
die Geschwister	брат і сестра
der Rentner	пенсіонер
die Rentnerin	пенсіонерка
die Tante	тітка
der Onkel	дядько
der Cousin	двоюрідний брат
die Cousine	двоюрідна сестра
der Neffe	племінник
die Nichte	племінниця
das Mädchen	дівчина
der Junge	хлопець
der Verwandte	родич

natürlich	звичайно
der	дитсадок
Kindergarten	
machen	робити
werden	ставати
zeigen	показувати
haben	мати

ЛЕКСИЧНІ ВПРАВИ

1. Перед Вами дерево родоводу. Користуючись ним, заповніть пропуски у реченнях.

- Johann ist der _____ von Klaus, Karin und Maria.
- Helga ist die _____ von Johann.

3. Helmut ist der _____ von Elfriede.
4. Elfriede ist die _____ von Thomas und Anneliese.
5. Thomas ist der _____ von Anneliese.
6. Karin ist die _____ von Maria.
7. Klaus ist der _____ von Johann.
9. Elfriede ist die _____ von Gerda und Horst.
10. Horst ist der _____ von Thomas.
11. Klaus ist der _____ von Horst und Gerda.
12. Anneliese ist die _____ von Horst und Gerda.
13. Gerda ist die _____ von Karin.
14. Helmut ist der _____ von Maria.
15. Helga ist die _____ von Thomas.
16. Karin ist die _____ von Thomas.
17. Thomas ist der _____ von Klaus.
18. Karin und Maria sind _____ (pl).
19. Elfriede und Johann sind die _____ (pl) von Horst und Gerda.
20. Thomas, Anneliese, Klaus, Karin und Maria sind die _____ (pl) von Horst und Gerda.
21. Horst und Gerda sind die _____ (pl) von Klaus.
22. Helmut und Elfriede sind die _____ (pl) von Thomas.

2. Доповніть логічно речення.

Зразок: *Der Bruder von meinem Vater ist mein Onkel.*

1. Die Tochter von meiner Mutter ist meine ... .
2. Der Ehemann von meiner Tante ist mein ... .
3. Der Bruder von meiner Frau ist mein ... .
4. Die Mutter von meinem Vater ist meine ... .
5. Die Tochter von meinem Sohn ist meine ... .
6. Der Sohn von meinem Vater ist mein ... .
7. Der Vater von meiner Großmutter ist mein ... .

3. Дайте повні відповіді на запитання.

1. Wie heißen Ihre Eltern?
2. Haben Sie Geschwister?
3. Wie alt ist Ihr Bruder/Ihre Schwester?
4. Wie heißt deine Schwester/dein Bruder?
5. Wie alt ist Ihr Vater?
6. Wie heißt er?
7. Haben Sie eine Tante oder einen Onkel? Wie heißt sie/er?
8. Wie ist Ihr Name?
9. Wie heißt deine Cousine?
10. Wie heißt deine Cousin?
11. Wie alt sind Sie?
12. Wie heißt du?

4. Розподіліть слова у відповідні стовпчики.

Nichten – Großmutter (Oma) – Vater – Kusinen – Schwester – Großeltern – Tante – Söhne – Töchter – Großvater (Opa) – Tanten – Mutter – Eltern – Bruder – Tochter – Sohn – Brüder – Enkelkinder – Onkeln – Enkelsohn (Enkel) – Stiefmutter – Onkel – Schwiegereltern – Geschwister – Ehemänner – Enkeltochter (Enkelin) – Schwestern – Ehefrauen – Kinder – Cousin (Kusin) – Ehefrau – Cousine (Kusine) – Stiefeltern – Neffe – Ehemann – Schwiegervater – Neffen – Schwiegermutter – Nichte – Stiefvater

der – er	die – sie	die (Plural) – sie

5. Скажіть у яких населених пунктах живуть Ваші родичі.

1. Wo lebt Ihr Bruder? 2. Wo lebt Ihre Schwester? 3. Wo leben Ihre Eltern? 4. Wo leben Ihre Großeltern? 5. Wo lebt Ihre Tante? 6. Wo lebt Ihr Onkel? 7. Wo leben Ihre Freunde?

6. Дайте відповіді на запитання про професії Ваших родичів.

Зразок: – *Was sind Sie von Beruf?*

– *Ich bin Lehrer von Beruf.*

deine Mutter, dein Vater, deine Schwester, dein Bruder, deine Großmutter, dein Großvater, deine Tante, dein Onkel, dein Freund, deine Freundin

7. Поставте запитання до даних відповідей у діалозі.

A – ... ?

B – Werner Baumer.

A – ... ?

B – Aus der Schweiz, aus Zürich.

A – ... ?

B – Nein, ich wohne in Bern.

A – ... ?

B – Ich bin Automechaniker von Beruf.

A – ... ?

B – Ja, ich habe eine Familie: eine Frau und zwei Kinder.

A – ... ?

B – Meine Frau arbeitet nicht. Wissen Sie, unsere Kinder sind noch klein.

8. Перекладіть на німецьку мову.

Дозвольте відрекомендуватися. Мене звати Олександр. Моє прізвище Коваленко. Я студент, навчаюся у ДЕТУТ. В університеті ми вивчаємо багато предметів: фізику, математику, українську мову, електротехніку та інші. Також ми вивчаємо англійську та німецьку мови.

Моя сім'я не велика. У мене є мама і тато. Мою маму звати Оксана, а тата – Ігор. Мій тато архітектор, а мама лікар. Ще у мене є брат. Його звати Олег. Він ходить у школу. Наші бабуся та дідусь не працюють. Вони пенсіонери і живуть у селі.

9. А. Уставте необхідні слова і розкажіть про себе.

- Mein Name ist... .
- Mein Vorname ist... .
- Ich komme aus... .
- Jetzt wohne ich in ... .
- In der ...Straße, ...
- Ich bin ... , ich ... (an) in der ... .
- Unsere Familie ist... .
- Ich habe ... Geschwister.
- Mein älterer Bruder heißt ... .
- Er ist... .
- Wir vertragen uns... .

- Meine kleine Schwester ... kommt dieses Jahr aufs Gymnasium.
- Sie ist ... .
- Vati ist... .
- Mit ihm verstehe ich mich... .
- Uns meine Mutti ist ..., sie sorgt zu Hause für uns alle.

V. Поставте запитання своєму другові, щоб заповнити таку ж інформацію і про нього.

10. Перекладіть запитання на німецьку мову та задайте їх своїм одногрупникам.

1. Як звати твою маму? 2. Як звати твого тата? 3. Де працює твоя мама? 4. Де працює твій тато? 5. Чи є у тебе сестра або брат? 6. Як звати твою сестру / брата? 7. Скільки років твоїй сестрі / твоєму братові? 8. Як звати твоїх дідуся та бабусю? 9. Де вони живуть? 10. Чи є у тебе племінник або племінниця?

11. Запитайте у друзів, ким вони хочуть стати в майбутньому і висловіть свою думку.

Зразок: – *Was wirst du, Sascha?*

– *Ich werde Jurist.*

– *Jurist? Toll! (Wie interessant! Wie schon! Es ist gut).*

Olga – Kindergartnerin, Oleg – Diplomat, Dirk – Arbeiter, Hans – Architekt, Taras – Programmierer, Natascha – Dolmetscherin, Wolfgang – Arzt, Katrin – Musikerin.

ТЕКСТ ДЛЯ ЧИТАННЯ

1. А. Прочитайте текст і перекладіть його письмово

Von mir und meiner Familie

Ich möchte mich vorstellen. Mein Familienname ist Iwanenko, mein Vorname ist Olexandr. Ich bin 17 (siebzehn) Jahre alt. Ich wurde am 8. (achten) Marz in der Stadt Minsk (im Dorf Garani, Gebiet Brest) geboren. Ich lernte in der Oberschule Nummer 2. Ich lerne gut. Ich interessiere mich für Mathematik und Musik. Ich treibe auch Sport: ich spiele Basketball.

Meine Familie ist nicht groß: das sind meine Eltern von Beruf und arbeitet in einem kleinen Betrieb. Er heißt Juri Petrowitsch und ist 48 (achtundvierzig) Jahre alt. Meine Mutter, Lidia Wladimirowna, ist junger als der Vater, sie ist 45 Jahre alt. Die Mutter arbeitet in einem Krankenhaus, sie ist Krankenschwester. Sie führt unseren Haushalt und hat immer viel zu tun. Wir helfen ihr.

Meine Schwester Swetlana ist alter als ich, sie ist Studentin der Minsker Medizinischen Hochschule. Swetlana wird Zahnärztin sein. Sie ist schon verheiratet. Ihr Mann hat vor 2 Jahren die Belarussische Staatliche Wirtschaftsuniversität absolviert. Jetzt arbeitet er in einem belarussisch-deutschen gemeinsamen Unternehmen. Gerade er weckte mein Interesse für diese Hochschule. Ich habe noch zwei Großmütter. Sie leben auf dem Lande. Ich besuche sie gern. Beide Opas sind leider schon gestorben.

В. Не дивлячись у підручник, розкажіть, що Ви запам'ятали про сім'ю Іваненко.

2. Опишіть свою родину. Розкажіть про неї своїм одногрупникам.

3. Опишіть членів сім'ї, якими Ви захоплюєтеся найдужче.

ГРАМАТИЧНИЙ КОМЕНТАР

I. Знахідний відмінок (Akkusativ)

Німецька мова має 4 відмінки:

der Nominativ (N.)	називний відмінок	wer? was? хто? що?
der Genetiv (G.)	родовий відмінок	wessen? чий? чия? чие? чий?
der Dativ (D.)	давальний відмінок	wem? кому? чому?
der Akkusativ (A.)	знахідний відмінок	wen? was? кого? що?

Nominativ, як і називний відмінок в українській мові, відповідає на питання **wer? was?** (хто? що?). Іменники в Nominativ виступають у ролі підмета або у ролі іменної частини присудка.

Peter kommt (Peter – підмет – Nominativ).

Wer kommt?

Akkusativ – другий за частотою вживання відмінок. Akkusativ, як і знахідний відмінок в українській мові, відповідає на питання **wen? was?** (кого? що?). Прямий додаток завжди стоїть в Akkusativ.

Ich sehe (*wen?*) den Lehrer.

Я бачу (*кого?*) вчителя.

Ich nehme (*was?*) das Buch.

Я беру (*що?*) книгу.

Akkusativ означеного артикля і вказівного займенника:

	Singular			Plural
	m	n	f	
N. (<i>wer?</i> <i>was?</i>)	der } Mann } dieser }	das } Kind } dieses }	die } Frau } diese }	die } Männer } diese }
A. (<i>wen?</i> <i>was?</i>)	den } Mann } diesen }	das } Kind } dieses }	die } Frau } diese }	die } Männer } diese }

Akkusativ неозначеного артикля, заперечного і вказівного займенника:

	Singular			Plural
	m	n	f	
N. (wer? was?)	ein } kein } Mann mein	ein } kein } Kind mein	eine } keine } Frau meine	keine } meine } Männer
A. (wen? was?)	einen } keinen } Mann meinen	ein } kein } Kind mein	eine } keine } Frau meine	keine } meine } Männer

Akkusativ особових займенників:

	Singular					Plural			
	1-ша ос.	2-га ос.	3-тя ос.		1-ша ос.	2-га ос.	3-тя ос.	ввічл. форма	
			m	f					
N.	ich	du	er	sie	es	wir	ihr	sie	Sie
A.	mich	dich	ihn	sie	es	uns	euch	sie	Sie

II. Прийменники зі знахідним відмінком

Präpositionen mit Akkusativ

Усі прийменники німецької мови діляться на 4 групи:

1. Прийменники, після яких іменник чи займенник стоять лише в Akkusativ;
2. Прийменники, після яких іменник чи займенник стоять лише в Dativ;
3. Прийменники, після яких іменник чи займенник стоять в Akkusativ або Dativ;
4. Прийменники, після яких іменник чи займенник стоять лише в Genetiv.

3 Akkusativ вживаються прийменники:

für	durch	ohne	um	gegen	bis
für – для, на, за					
Dieses Buch ist für meinen Bruder.			Ця книга для мого брата.		
Meine Oma kommt für eine Woche.			Моя бабуся приїде на тиждень.		
Bist du für diese Reise?			Ти за цю поїздку?		
durch – через, по, на (при діленні)					
Wir machen eine Reise durch ganz Europa.			Ми здійсимо подорож по всій Європі.		
Die Gäste gehen durch die Schule.			Гості йдуть по школі.		
Du gehst durch die Tür, und dann siehst du deine Eltern.			Ти пройдеш через ці двері і потім побачиш своїх батьків.		
Fünfzehn durch drei ist gleich fünf.			П'ятнадцять поділити на три дорівнює п'ять.		

ohne – без	
Kommt dein Freund ohne seine Frau?	Твій друг прийде без своєї дружини?
Ich bin da ohne Eltern.	Я тут без батьків.
um – навколо, о (при позначенні часу)	
Die Kinder tanzen um den Tannenbaum herum .	Діти танцюють навколо ялинки.
Wir gehen um 20 Uhr zu Besuch.	Ми йдемо в гості о восьмій годині вечора.
gegen – проти, у відношенні до, близько (про час)	
Ich bin gegen diese Reise.	Я проти цієї поїздки.
Heute spielt „Dynamo“ gegen „Mantschester“.	Сьогодні «Динамо» грає проти «Манчестера».
Er ist unfreundlich gegen mich.	Він недружелюбний у відношенні до мене.
Ich komme so gegen 20 Uhr.	Я прийду близько восьмої вечора.
bis – до	
Wir fahren nur bis Hamburg.	Ми їдемо лише до Гамбурга.
Ich bleibe hier bis 21 Uhr.	Я залишуся тут до 9 години вечора.
Прийменник bis часто вживається у сполученні з іншими прийменниками: zu, vor, in, auf. У цих випадках сполучення має вже інше керування, яке зумовлене наступним прийменником. bis zu + Dativ bis in + Akkusativ bis vor + Dativ bis auf + Akkusativ	
Bis zum Theater fahren wir mit dem Taxi.	До театру ми їдемо на таксі.
Bis vor kurzer Zeit war er krank.	Донедавна він був хворим.
Die Freunde diskutieren bis in die Nacht.	Друзі сперечаються до ночі.
Sie kommen bis auf den letzten Mann.	Вони прийдуть усі до єдиного.

***Bis, durch, gegen, ohne, um, für
öffnen dem Akkusativ die Tür.***

III. Дієслова з відокремлюваними і невідокремлюваними префіксами Verben mit trennbaren und untrennbaren Präfixen

У німецькій мові, як і в українській, за допомогою префіксів утворюються нові слова:

sehen – дивитися → **durchsehen** – продивитися

lesen – читати → **vorlesen** – читати вголос

Іноді префікси зовсім змінюють значення дієслова:

suchen – шукати → **besuchen** – відвідувати

stehen – стояти → **verstehen** – розуміти

Існують **відокремлювані** (die trennbare Präfixe) і **невідокремлювані** (die untrennbare Präfixe) префікси. Відокремлювані префікси можуть стояти окремо від дієслова: *Wann kommt der Zug an?* (ankommen – прибувати).

Коли прибуває потяг?

До відокремлюваних префіксів належать: **ab-, an-, auf-, aus-, bei-, nach-, mit-, vor-, zu-, ein-, fort-, her-, hin-, los-, weg-, weiter-, wieder-**:

'ablegen, 'ankommen, 'ausgehen, 'mitmachen, 'nachsprechen, 'vorstellen, 'hingehen, 'weetersprechen, 'wiedersehen, usw.

Як бачимо, відокремлювані префікси завжди наголошені і відокремлюються:

- а) у теперішньому часі (**Präsens**);
- б) у простому минулому часі (**Präteritum**);
- в) у наказовому способі (**Imperativ**).

Ich **stelle** dir meine Frau **vor**. – Я представляю тобі мою дружину.
Kommt deine Schwester heute **an**? – Твоя сестра прийде сьогодні?
Stellen Sie mir bitte Ihre Frau **vor**! – Представ мені, будь ласка, свою дружину!

Відокремлювані префікси стоять на *останньому місці* в розповідному й питальному реченнях (якщо дієслово вжито в Präsens або Präteritum) і спонукальному реченні. До невідокремлюваних префіксів належать: **be-, ge-, er-, ver-, zer-, ent-, emp-, miß**: be'antworten, ge'fallen, ent'decken, er'zählen, ver'stehen, miß'lingen, usw.

Невідокремлювані префікси завжди ненаголошені і ніколи не відокремлюються:

Wann **gebrauchen** wir dieses Wort? – Коли ми вживаємо це слово?
Erkläre mir diese Regel! – Поясни мені це правило!

Деякі префікси можуть бути відокремлюваними і невідокремлюваними. Це такі як: **durch-, hinter-, über-, um-, unter-, wieder-**.

Wer **übersetzt** den Text? – Хто перекладе текст?
Dieser Mann **setzt** dich **über**. – Цей чоловік перевезе тебе (на той берег).

Конкретного правила вибору не існує, тому варто перевіряти у словнику. Інколи дієслово має два префікси: відокремлюваний і невідокремлюваний. У тих випадках діє таке правило:

Відокремлюваний префікс	+	невідокремлюваний префікс	+	дієслово	=	дієслово з відокремлюваним префіксом
-------------------------	---	---------------------------	---	----------	---	--------------------------------------

nach + er + zählen = **nacherzählen**
Der Student **erzählt** den Text **nach**. – Студент переказує текст.

Невідокремлюваний префікс	+	Відокремлюваний префікс	+	дієслово	=	дієслово з не відокремлюваним префіксом
---------------------------	---	-------------------------	---	----------	---	---

be + ab + sichtigen = **beabsichtigen**
Er **beabsichtigt** eine Reise. – Він має намір здійснити подорож.

Відокремлюваний префікс	+	Відокремлюваний префікс	+	дієслово	=	дієслово з відокремлюваним префіксом, який складається з двох префіксів
-------------------------	---	-------------------------	---	----------	---	---

her + aus + gehen = **herausgehen** (виходити)

Geh heraus! – Виходь!

Відокремлювані префікси не відокремлюються, якщо дієслово вжито в інфінітиві, наприклад з модальними дієсловами або з дієсловом werden (Futurum I).

Ich **möchte** die Prüfung gut **ablegen**. – Я хочу добре здати іспит.

Wann **werden** wir die Prüfung **ablegen**? – Коли ми будемо здавати іспит?

IV. Присвійні займенники

Присвійні займенники (die Possessivpronomen) означають належність предмета особі, яка говорить, особі, до якої говорять, або особі, про яку говорять:

Присвійні займенники відповідають на питання wessen? (чий?, чия?, чие?, чий?).

meine Mutter – моя мама;

dein Bruder – твій брат;

euer Haus – ваш будинок;

unsere Großmutter – наша бабуся.

Кожному особовому займеннику відповідає його присвійний займенник.

Запам'ятайте їх:

особовий займенник	присвійний займенник	переклад
ich	mein meine	мій, моє моя, мої
du	dein deine	твій, твоє твоя, твої
er	sein seine	його
sie	ihr ihre	її
es	sein seine	його

особовий займенник	присвійний займенник	переклад
wir	unser unsere	наш, наше наша, наші
ihr	euer eure	ваш, ваше ваша, ваші
sie	ihr ihre	їхній, їхнє їхня, їхні
Sie	Ihr Ihre	Ваш, Ваше Ваша, Ваші

Присвійний займенник стоїть перед іменником і узгоджується з ним у роді, числі та відмінку. Присвійні займенники мають граматичні категорії особи, роду, числа і відмінка. Граматична категорія особи у присвійних займенників абсолютна. Їхній корінь завжди вказує на особу, якій належить предмет:

meine Mütze, deine Mütze, seine Mütze.

Основна відмінність між системою присвійних займенників у німецькій і українській мовах полягає в тому, що в німецькій немає займенника, який відповідав би українському займеннику «свій», який можна вживати для будь-якого роду, особи та числа. Там, де в українській мові вживається займенник «свій», у німецькій вживається відповідний певній особі присвійний займенник:

Ich nehme mein Buch. – Я беру свою (мою) книгу.

Du nimmst dein Buch. – Ти береш свою (твою) книгу.

Er nimmt sein Buch. – Він бере свою (його) книгу.

Sie nimmt ihr Buch. – Вона бере свою (її) книгу.

Wir nehmen unser Buch. – Ми беремо свою (нашу) книгу.

Ihr nehmt euer Buch. – Ви берете свою (вашу) книгу.

Sie nehmen ihr Buch. – Вони беруть свою (їхню) книгу.

Sie nehmen Ihr Buch. – Ви берете свою (Вашу) книгу.

V. Das Numerale

Числівник

Числівником (das Numerale) називається повнозначна змінна частина мови, до складу якої входять слова, що означають число, кількість предметів і їхній порядок при лічбі.

За значенням числівники поділяються на три основні групи:

кількісні числівники означають кількість предметів:

drei – три;

elf – одинадцять;

fünfzig – п'ятдесят;

siebenhundertdreiundzwanzig – сімсот двадцять три.

дробові числівники означають кількість, що складається з певного числа частин цілого:

drei Viertel – три четвертих;

zweieinhalb – два з половиною;

fünf Komma drei – п'ять цілих три десятих.

порядкові числівники означають порядок однорідних предметів при їх лічбі:

der erste – перший;

vierte – четвертий;

zwölfte – дванадцятий;

fünfundzwanzigste – двадцять п'ятий;

tausendste – тисячний.

Кількісні числівники від 1 до 12 прості за своїм утворенням, тому їх треба просто запам'ятати:

1 – eins   7 – sieben

2 – zwei   8 – acht

3 – drei   9 – neun

4 – vier   10 – zehn

5 – fünf   11 – elf

6 – sechs   12 – zwölf

Числівники	Спосіб утворення	Приклади	Винятки
13 ... 19	число одиниць + zehn	13 – dreizehn 19 – neunzehn	16 – sechzehn 17 – siebzehn
20, 30, 40 ... 90	число десятків + zig	40 – vierzig 80 – achtzig	20 – zwanzig 30 – dreißig 60 – sechzig 70 – siebzig
21 ... 29, 31 ... 39	одиниці + <i>und</i> + десятки	22 – zweiundzwanzig 75 – fünfundsiebzig 94 – vierundneunzig	21 – einundzwanzig 31 – einunddreißig
100, 200 ... 900	число сотень + hundert	100 – hundert 200 – zweihundert 900 – neunhundert	
101 ... 999	сотні + наступні числа по порядку	101 – hunderteins 119 – hundertneunzehn 743 – siebenhundertdreiundvierzig 997 – neunhundertsiebenundneunzig	
1000, 2000...	+ tausend	1000 – tausend 2000 – zweitausend 10 000 – zehntausend	
1 000 000, 2 000 000		eine Million zwei Millionen	

Запам'ятайте!

- Усі складні числівники пишуться разом: 25645 – fünfundzwanzigtausendsechshundertfünfundvierzig;
- Цифра 1 має дві форми: на початку слова *ein* і в кінці *eins*:
51 – einundfünfzig;
201 – zweihunderteins.

Дробові числівники утворюються з власне кількісних числівників. Від кількісних числівників від 1 до 19 дробові числівники утворюються за допомогою суфікса *-tel*:

3/101 – drei Hunderteintel

7/502 – sieben Fünfhundertzweitel

3/4 – drei Viertel

Від кількісних числівників від 20 до 99, від *hundert*, *tausend* і *Million* дробові числівники утворюються за допомогою суфікса *-stel*: 1/50 – ein Fünfzigstel

5/22 – fünf Zweiundzwanzigstel

3/1000 – drei Tausendstel

Дробовий числівник 1/2, крім математичного позначення *ein Zweitel*, має ще два позначення: *die Hälfte* і *halb*.

Дробові числівники 1 1/2, 2 1/2, 3 1/2 та ін. читаються *eineinhalb* (або *anderthalb*), *zweieinhalb*, *dreieinhalb*.

Десяткові дробі читаються інакше, ніж в українській мові:

0,3 – Null Komma drei

1,02 – eins Komma Null zwei

Порядкові числівники означають порядок однорідних предметів за їх лічби і відповідають на питання **der wievielte?**

Порядкові числівники утворюються від основ кількісних числівників за допомогою суфіксів.

Порядкові числівники від **2** до **19** утворюються за допомогою суфікса **-t**:

4 – der vierte

5 – der fünfte

10 – der zehnte

18 – der achtzehnte

З відхиленням від норми утворюються порядкові числівники

1 – der erste

3 – der dritte

8 – der achte

Числівник *der siebente* має паралельну скорочену форму *der siebte*.

Порядкові числівники від **20** до **99**, від *hundert*, *tausend* і *Million* утворюються за допомогою суфікса **-st**:

40 – der vierzigste

52 – der zweiundfünfzigste

100 – der hundertste

1000 – der tausendste

У датах назва дня передається порядковим числівником, а назва року – кількісним.

Літочислення в німецькій мові, на відміну від української, проводиться за сотнями, а не за тисячами:

Am 3. März 1952 – Am dritten März neunzehnhundertzweiundfünfzig.

Якщо написано лише рік, то читається або сам кількісний числівник, або кількісний числівник з прийменниковою групою *im Jahre*:

Er wurde 1962 in Riwne geboren.

Er wurde im Jahre 1962 in Riwne geboren.

– minus

+ plus

x mal

: durch

= ist gleich

Wie viel ist zwei mal drei? – Zwei mal drei ist gleich sechs.

ГРАМАТИЧНІ ВПРАВИ

1. Ваш друг представляє Вам своїх родичів. Доповніть його слова відповідними формами присвійних займенників в Akkusativ.

Зразок:

– *Das ist mein Vater.*

– *Ich möchte dir **meinen Vater** vorstellen.*

1) Das ist meine Mutter (mein Großvater, meine Oma, mein Onkel, meine Tante, mein Bruder, meine Schwester, mein Schwiegervater, mein Neffe, mein Cousin, meine Cousine).

2) Das sind meine Eltern (meine Großeltern, meine Schwiegereltern, meine Geschwister).

2. Ви роздивляєтесь сімейний альбом Ваших знайомих. Деяких членів сім'ї Ви не впізнаєте. Задайте запитання за зразком. Запитання запишіть.

Зразок:

– *Ist das dein Bruder? Ich erkenne **ihn** nicht.*

(eure Großeltern, deine Mutter, du, dein Onkel, eure Eltern, ihr, euer Großvater, deine Kusine, eure Tochter, euer Kind, Sie, deine Geschwister, dein Cousin, euer Schwiegersohn).

3. Доповніть речення словами у дужках за зразком. Не забудьте поставити іменники в Akkusativ. Також слідкуйте за правильним вживанням ein – der – dieser у всіх родах.

Зразок: *Der Student schreibt **ein Wort**.*

*Er schreibt **das Wort** «die Schule».*

*Er schreibt **dieses Wort** richtig.*

1. Herr Schmidt liest ... (книгу «Er und sie», schnell). 2. Monika übersetzt ... (слово «Ehemann», richtig). 3. Peter erzählt ... (текст «Meine Familie», gut). 4. Du hörst ... (історію «Zu Besuch», gern). 5. Wir fotografieren ... (будинок in der Puschkinstraße, jetzt). 6. Ihr habt ... (гостя aus Deutschland, zwei Wochen). 7. Sie besucht ... (друга aus Berlin, sehr gern). 8. Die Schüler machen ... (вправу sechs, richtig). 9. Du siehst ... (фільм «Drei Kameraden», noch einmal).

4. Вставте у відповіді відповідні особові займенники в Akkusativ.

1. Hörst du mich? – Ja, ich höre ... . 2. Er ist noch Mein. Entschuldigen Sie ... bitte.

3. Brauchst du mein Wörterbuch? – Ja, ich brauche... . 4. Deine Oma wohnt allein. Besuche... bald. 5. Wir helfen gern. Fragen Sie ... . 6. Dieser Fisch schmeckt wunderbar. Probiere ... . 7. Endlich seid ihr da. Ich begrüße ... herzlich. 8. Deine Geschichte ist interessant. Erzähle ... . 9. Sei ruhig! Ich fotografiere... . 10. Wer ist diese Frau? Ich kenne ... nicht. 11. Wo seid ihr? Ich brauche ... .

5. Замість крапок поставте дієслова в дужках у Akkusativ. Речення перекладіть на українську мову.

1. Ich brauche ... (dieser Text). 2. Wer braucht ... (ich)? Ich komme bald. 3. Er braucht ... (kein Obst), er mag es nicht. 4. Brauchst du ... (meine Bücher)? 5. Wir brauchen ... (ein Hund). 6. Ich weiß, ihr braucht ... (ein Zimmer). 7. Ich brauche ... (eure Schallplatte) nicht, ich habe schon eine. 8. Nimm bitte Platz, ich brauche ... (du). 9. Besucht ... (eure Eltern), sie brauchen ... (ihr). 10. Wann brauchen Sie ... (wir)? Wir kommen um 6 Uhr nach Hause.

6. Перекладіть речення на німецьку мову.

1. У мене є брат. Я його дуже люблю. Я часто відвіую свого брата. 2. Сьогодні є риба. Ти любиш її? Я не люблю рибу. 3. Йому потрібна книга. У них є ця книга? У них її немає. 4. У нас є собака. Вона завжди вітає наших гостей. Ти сфотографуєш нашу собаку. 5. У нас є будинок. Ви знаєте наш будинок? Відвідайте нас і ви побачите наш будинок. 6. У тебе є діти? Ти часто відвідуєш їх?

7. Уставте в речення слово в знахідному відмінку.

1. Kennst du ... da auf dem Spielplatz? (der Junge) 2. Ich möchte ... , der nicht so teuer ist. (der Kugelschreiber) 3. Zerbrich du dir nicht darüber ... , was aus uns werden soll. (der Kopf) 4. Soll ich ... schon ... bringen lassen? (der Kellner, das Essen) 5. Die Steinplatte ist ... lang und ... breit. (ein Meter, ein halber Meter) 6. Wir sind schon ... gelaufen. (ein Kilometer) 7. Geh mal an ... und schau auf ...! (das Fenster, die Straße) 8. Dieser Weg führt durch ... . (der Stadtpark) 9. Fahren Sie den Wagen auf ...! (der Hof) 10. Gehen Sie ... entlang, dann kommen Sie direkt an ... . (die Straße, das Flussufer) 11. Ich habe die Gartengerte hinter ... gestellt. (das Haus) 12. Das Lokal ist gleich um ... . (die Ecke)

8. Вставте відповідні закінчення дієслів.

1. Wo arbeit__ Frau Schulze? – Bei der Lufthansa. 2. Sprech__ Sie Spanisch? – Nein, aber ich sprech__ Portugiesisch. 3. S__ ihr verheiratet? – Nein, wir s__ alle ledig. 4. Trink__ du einen Kaffee? – Nein danke, ich nehm__ lieber einen Tee. 5. Was trink__ Anna? – Einen Orangensaft. 6. Ess__ ihr ein Käsebrod? – Ja, gerne. 7. Wo wohn__ Vera und Peter? – In Hannover. 8. Lern__ du schon lange Deutsch? – Nein, erst seit ein paar Wochen. 9. Frau Palides begrüß__ ihre Nachbarin. 10. Wir besuch__ jede Woche Frau Gonzalez.

9. Ви прийшли у гості і вручаєте подарунки. Що Ви при цьому кажете?

1. Dieses Buch ist für ... (du). 2. Kaugummi ist für ... (unser Peter). 3. Die Schallplatten sind Wir ... (eure Eltern). 4. Der Ball ist für ... (dein Bruder). 5. Der Wein ist für ... (ihr Vater). 6. Das Cola ist für ... (ihr), Kinder. 7. Der Kuchen ist Wir ... (wir) alle. 8. Dieses Bild ist für ... (der Neffe); 9. Das Wörterbuch ist für ... (ihr Bruder).

10. Скажіть і напишіть за зразком, який Ви обираєте варіант відпочинку.

Зразок:

– Bist du für das Kino oder für das Theater?

– Natürlich, für das Theater.

– Und er?

– Er ist gegen das Theater. Er ist für das Kino.

(das Kino oder das Museum, das Museum oder das Theater, die Reise nach Deutschland oder nach Österreich, der Besuch oder das Kino, die Musik oder der Film, der Fußball oder das Tennis, das Restaurant oder das Cafe, der Sport oder das Kino, das Konzert oder die Diskothek).

11. Замість крапок поставте відповідний особовий займенник.

Зразок:

– *Wo ist dein Bruder? Warum kommst du ohne ...?*

– *Wo ist dein Bruder? Warum kommst du ohne ihn?*

1. Wo ist dein Freund? Warum kommst du ohne ...? 1. Wo sind Ihre Eltern? Warum kommen Sie ohne ... ? 3. Wo bist du? Ich kann nicht ohne ... 4. Wo ist eure Schwester? Warum kommt ihr ohne...? 5. Wir möchten auch ins Kino. Warum geht ihr ohne ... 76. Kommt schnell-! Wir gehen nicht ohne ... 7. Wo ist mein Opa? Ich gehe nicht ohne.... 8. Ich möchte auch ins Theater. Geht nicht ohne ...!

12. Замість крапок поставте відповідний присвійний займенник.

1. Mein Freund führt nach Paris ohne ... Frau. 2. Wir besuchen Sie ohne ... Kinder.

3. Ich gehe in die Diskothek ohne ... Freund. 4. Meine Tante kommt zum Geburtstag ohne ... Mann. 5. Er reist nicht ohne ... Familie. 6. Kinder, warum kommt ihr ohne ... Eltern? Ich brauche sie. 7. Besuche mich ohne ... Hund. Ich mag ihn nicht. 8. Wir gehen ins Kino ohne ... Gäste.

13. Скажіть, про що йдеться в цих книгах. Спробуйте зрозуміти з назви.

Використайте фразу: *Es geht um (A.) ... – Йдеться про ... / Мова йде про...*

Зразок: – *Das Buch heißt «Meine Liebe».*

– *Hier geht es um die Liebe.*

1. Das Buch heißt «Meine Kindheit». 2. Der Roman heißt «10 Tage durch Bulgarien». 3. Die Erzählung heißt «Im Theater». 4. Das Buch heißt «Kosmetik für alle». 5. Der Roman heißt «24 Stunden aus dem Leben einer Frau». 6. Das Buch heißt «Die moderne Filmkunst». 7. Die Geschichte heißt «Eine Reise zur Venus». 8. Das Buch heißt «Anna Karenina». 9. Die Legende heißt «Lorelei».

14. Ви любите читати? Яка Ваша найулюбленіша книга? Про що в ній йдеться? Дайте письмову відповідь.

15. Дайте відповіді на запитання за зразком:

– *Wie lange arbeiten Sie?*

– *Von 8.30 bis 17.00 Uhr.*

1. Wie lange hat er Unterricht? (8.30 Uhr – 14.00 Uhr). 2. Wie lange lernt sie? (8.00 Uhr – 13.30 Uhr). 3. Wie lange bleiben Sie in Kiew? (Montag – Freitag). 4. Wie lange arbeitet Ihr Väter? (7.00 Uhr – 16.00 Uhr). 5. Wie lange sind Sie im Betrieb? (15.00 Uhr – 19.00 Uhr). 6. Wie lange waren sie in Minsk? (Mai – September).

16. Уставте прийменники, що підходять за змістом.

1. Die Kinder fahren ... die Straße. 2. Wir fahren nur ... Brest. 3. Dieses Cola ist ... meinen Sohn. 4. Ich arbeite viel, das ist ... mich wichtig. 5. Ich möchte ins Theater gehen. Bist du auch ... das Theater? 6. Er kommt nicht mit. Er ist ... das Theater. 7. Ich kenne diesen Roman. Hier geht es ... den Kosmos. 8. Wir fahren nach Moskau ... 3 Wochen. Wir fahren aber ... unsere Kinder, sie bleiben zu Hause.

17. Перекладіть на німецьку мову.

1. Ця книга для тебе. Тут іде мова про іноземні мови. 2. Ти йдеш сьогодні в кіно? Не йди без мене. Я теж за кіно. 3. Сьогодні він удома до 14 години. Потім він іде до Берліна. До Гамбурга ми ідемо разом. 4. Батьки ходять по парку, а діти бігають навколо парку. 5. Де твій брат? Чому ти прийшов без нього? – Мій брат на роботі. Сьогодні він працює до 5 години вечора.

18. Розподіліть дієслова у дві колонки: 1) з відокремлюваними префіксами; 2) з невідокремлюваними префіксами. Поставте наголоси.

vorstellen, mitkommen, unterrichten, beantworten, ablegen, erfüllen, nacherzählen, verbessern, stattfinden, erklären, durchsehen, gebrauchen, versuchen, nachsprechen, übersetzen, erzählen, bekommen, verstehen, zuhören, vergessen, ankommen, eintreten, wieder sehen, wiederholen.

19. Поставте дієслова в дужках у теперішньому часі, у відповідній особі та числі.

1. Wie viele Prüfungen (ablegen) du dieses Jahr? 2. Ich (nacherzählen) den Text noch heute Abend. 3. Die Schüler (nachsprechen) die Wörter. 4. (vorstellen) Sie mir Ihren Mann? 5: Wann (stattfinden) die Demonstration? 6. (Mitkommen) er? 7. Der Lehrer (durchsehen) die Kontrollarbeit und gibt eine Note. 8. Wo (wiedersehen) sie ihn?

20. Поставте дієслова у дужках у потрібній формі наказового способу.

1. (Vorstellen) Sie mir bitte Ihre Frau! (ввіч. форма). 2. (Nacherzählen) den Text! (2-га ос., одн.) 3. (Mitkommen) ins Kino! (2-га ос., мн.) 4. (Durchsehen) diese Arbeit! (2-га ос., одн.) 5. (Zuhören) aufmerksam dem Lehrer! (2-га ос., мн.) 6. (Ablegen) wir die Prüfung im Juni! (1-ша ос., мн.).

21. Які відповіді дає викладач студентам під час заняття? Запишіть за зразком.

Зразок: – *Ich möchte diese Frage beantworten.*

– *Bitte, beantworten Sie diese Frage!*

1. Ich möchte diese Übung erfüllen. 2. Ich möchte diese Geschichte nacherzählen. 3. Wir möchten diesen Fehler verbessern. 4. Ich möchte diesen Text durchsehen. 5. Wir möchten diese Regel erklären. 6. Ich möchte die Prüfung ablegen. 7. Wir möchten diese Wörter übersetzen. 8. Ich möchte meinen Freund vorstellen. 9. Wir möchten mitkommen. 10. Wir möchten Ihre Konsultation besuchen.

22. Пообіцяйте викладачеві, що будете слідувати його рекомендаціям.

Зразок: – *Lesen Sie mehr laut vor!*

– *Ich werde mehr laut vorlesen.*

1. Übersetzen sie mehr aus dem Deutschen ins Russisch. 2. Beantworten sie immer alle Fragen zum Text! 3. Erzählen sie alle Texte laut nach! 4. Versuchen Sie immer mit Deutschen zu sprechen? 5. Sehen Sie meine Rezensionen aufmerksam durch! 6. Verbessern sie Ihre Fehler? 7. Hören Sie im Unterricht aufmerksam zu! 8. Erfühlen Sie alle Übungen! 9. Sprechen Sie dem Lehrer im Unterricht nach! 10. Wiederholen Sie oft die Regeln!

23. Доповніть розповідь дієсловами, що підходять за змістом.

Дієслова: *vergessen, versuchen, beantworten, verbessern, durchsehen, übersetzen, nacherzählen, erklären, erfüllen, zuhören, besuchen, nachsprechen, bekommen, besuchen, stattfinden, übersetzen, ablegen.*

Frau Lehmann

Frau Lehmann lehrt Russisch in einer Sprachschule. Der Unterricht ... dreimal wöchentlich ... . Den Kurs ... viele Frauen, Männer, Schiller und Studenten, denn Russisch ist heute in der Bundesrepublik populär. Die Hörer ... Übungen, ... Wörter und Sätze ..., lesen und ... Texte und ... sie ... . Frau Lehmann ... neue Regel, ... die Fehler, ... immer aufmerksam ... und ... alle Fragen ihrer Hörer. Zu Hause ... sie ihre Kontrollarbeiten ..., gibt Zensuren und schreibt: "Sehr geehrter Herr X. oder sehr geehrte Frau Y.! Sie ... heute eine Zwei. Aber arbeiten Sie noch mehr an der Sprache. ... Sie immer den Unterricht. ... Sie immer Russisch zu sprechen. Lesen Sie und ... Sie mehr! Dann werden Sie die Prüfung gut ... . Sie nicht: «Übung macht den Meister!»

24. Перекладіть на німецьку мову.

1. Хто відвідує курси німецької мови? 2. Коли відбудеться заняття? 3. Хто викладає студентам німецьку мову? 4. Ти повторюєш слова за вчителем? 5. Ти слухаєш уважно? 6. Студент переказує текст. 7. Ми перекладаємо багато цікавих текстів. 8. Виконуйте всі вправи! 9. Продивляйтеся уважно свої роботи! 10. Часто повторюйте правила!

25. Уставте відповідний присвійний займенник.

1. Wo ist denn meine Schwester? ... Schwester fährt Ski. 2. Wie heißt denn dein Bruder? ... Bruder heißt Aurel. 3. Wann fährt unser Bus nach Graz? ... Bus fährt schon in 20 Minuten. 4. Welchen Beruf hat die Mutter von Birgit? ... Mutter ist Lehrerin. 5. Welchen Beruf hat der Vater von Anatol? ... Vater ist Notar. 6. Wann kommt dein Cousin? ... Cousin kommt morgen. 7. Wo ist die Mutter von dem Baby? ... Mutter steht dort drüben. 8. Wo ist denn eure schöne Tochter? ... Tochter ist heute zu Hause.

26. Уставте відповідний присвійний займенник.

1. Der Sportler berichtet über ... Leistungen. 2. Alle haben ... Meinungen schon geuert. 3. Wann habt ihr ... neue Wohnung bezogen? 4. Verbessere ... Fehler! 5. Wir erzählen von ... Reise. 6. Ich rufe ... Bruder an. 7. Kinder, erzählt über ... Theaterbesuch. 8. Wie verbringst du gewöhnlich ... Winterferien?

27. Виконайте вправу за зразком.

Зразок: *Der Hut gehört dem Vater.*

Das ist sein Hut.

1. Der Anorak gehört mir.
2. Die Tasche gehört ihr.
3. Das Bild gehört ihm.
4. Die Uhr gehört dir.
5. Das Stadion gehört uns.
6. Der Kassettenrecorder gehört euch.
7. Das Buch gehört Ihnen.
8. Der Mantel gehört mir.
9. Das Klavier gehört dir.
10. Das Kleid gehört ihr.
11. Das Auto gehört ihnen.

28. Вставте правильний присвійний займенник і членів сім'ї.

r Onkel – e Nichte – e Schwägerin – e Tante – e Schwiegertochter – e Enkelin – e Großmutter – Schwiegereltern (Pl.) – r Enkel – r Großvater

1. Mein Bruder ist mit ihr verheiratet. Sie ist meine ... .
2. Mein Neffe hat eine Schwester. Sie ist ... .
3. Mein Vater hat einen Bruder. Er ist ... .
4. Mein Onkel hat eine Frau. Sie ist ... .
5. Mein Sohn ist mit ihr verheiratet. Sie ist ... .
6. Die Eltern meiner Frau sind ... .
7. Mein Sohn hat einen Sohn. Er ist ... .
8. Mein Sohn hat eine Tochter. Sie ist ... .
9. Sie ist die Mutter meiner Mutter. Sie ist ... .
10. Er ist der Ehemann meiner Großmutter. Er ist ... .

29. Прочитайте числа.

92; 348; 124; 405; 1183; 3210; 24 827; 3018; 2/3; 1/2; 0,005; 0,25; 10,04; 2,3; 8,47; 6,025; 1/100; 3/20; 4/105; 7/16.

30. Порахуйте / Скільки буде...?

1. dreiundzwanzig + fünf; 2. fünfzig – zwei; 3. vierundsechzig + drei; 4. sechs x sechs; 5. einunddreißig + sechsundzwanzig; 6. achtundzwanzig + zweiundsechzig; 7. siebenundneunzig – zweiundfünfzig; 8. zehn x fünf; 9. siebenundzwanzig + dreiundsechzig; 10. achtzig – zweiundvierzig.

ТЕСТИ ДО ТЕМИ 4

1. Ist das dein Bruder? Ich erkenne ... nicht.

- a) ihn   b) er   c) sein

2. Er schreibt ... Wort richtig.

- a) diese   b) dieses   c) sein

3. Die Schüler machen ... richtig.

- a) dies Übung   b) diesen Übung   c) dieses Übung

4. Hörst du mich? — Ja, ich höre ... .

- a) dich   b) du   c) dein

5. Brauchst du mein Wörterbuch? — Ja, ich brauche... .

- a) ihn   b) das   c) dieses

6. Deine Oma wohnt allein. Besuche... bald.

- a) sie   b) ihnen   c) ihr

7. Wer ist diese Frau? Ich kenne ... nicht.

- a) sie   b) ihn   c) Sie

8. Wer braucht ... ? Ich komme bald.

- a) mein   b) mich   c) ich

9. Wann brauchen Sie ... (wir)? Wir kommen um 6 Uhr nach Hause.

- a) uns   b) wir   c) ihr

10. Kennst du ... da auf dem Spielplatz?

- a) der Junge   b) den Junge   c) die Junge

ТЕСТИ ДО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ II

1. Das Lokal ist gleich um ... .

- a) die Ecke   b) des Eckes   c) der Ecke

2. Wo ... Frau Schulze? – Bei der Lufthansa.

- a) arbeiten   b) arbeitet   c) arbeit

3. Wo ist eure Schwester? Warum kommt ihr ohne...?

- a) sie   b) ihn   c) ihr

4. Wo ist mein Opa? Ich gehe nicht ohne... .

- a) sie   b) sein   c) wir

5. Mein Freund führt nach Paris ohne ... Frau.

- a) seine   b) ihre   c) er

6. Das Buch heißt “Meine Liebe“. Hier geht es ... die Liebe.

- a) durch   b) um   c) ohne

7. Die Kinder fahren ... die Straße.

- a) durch   b) für   c) bei

8. Wir fahren nur ... Brest.

- a) nach   b) um   c) ohne

9. Dieses Cola ist ... meinen Sohn.

- a) für   b) mit   c) um

10. Ich arbeite viel, das ist ... mich wichtig.

- a) durch   b) um   c) für

Перекладіть на німецьку мову.

1. Коли відбудеться заняття? – О 6-й годині. 2. Хто викладає студентам німецьку мову? 3. Ти повторюєш слова за вчителем? 4. Ти слухаєш уважно? 5. Студент переказує текст. 6. Ця книга для тебе. Вона дуже цікава. Тут іде мова про іноземні мови. 7. Ти йдеш сьогодні в кіно? Не йди без мене. Я теж за кіно. 8. Сьогодні він удома до 14 години. Потім він іде до Берліна. До Гамбурга ми ідемо разом. 9. Батьки ходять по парку, а діти бігають навколо парку. 10. Де твій брат? Чому ти прийшов без нього? – Мій брат на роботі. Сьогодні він працює до 5 години вечора.

НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

1. Підготуйте доповідь на одну з тем:

1. «Сторінки з життя відомих залізничників»;
2. «Професії залізничної галузі»;
3. «Чому важливо вивчати іноземні мови?».

Дотримуючись вимог до виступу перед аудиторією, виголосить її перед однокурсниками.

2. Розробіть виховну годину (бесіду, інтерв'ю і т. д.) на одну з тем: «Знання іноземних мов – запорука успішного працевлаштування», «Вплив сім'ї на розвиток особистості».

3. Напишіть твір на тему: «Як я вивчаю іноземні мови».

4. Складіть бібліографію словників, книг про мову, навчальних посібників, періодичних видань, які можуть бути корисними для майбутнього працівника транспортної галузі під час вивчення німецької мови.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модульно-рейтингова система передбачає 6-бальну систему оцінювання. Розрахунки ведуться за таким принципом:

Оцінювання знань студентів за шкалою ECTS:

За шкалою ECTS	За національною шкалою		За шкалою навчального закладу (як приклад)
A	відмінно	5	90–100
BC	добре	4	75–89
DE	задовільно	3	60–74
FX	незадовільно з можливістю повторного складання	2	35–59
F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	2	1–34

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ПРИ СКЛАДАННІ ТЕСТІВ

1. Студентам, які виконали тестові завдання у відповідності із завданням у повному обсязі ставиться: 5 балів, що в сумі становить 90 – 100 балів. За шкалою ECTS це відповідає – «A». За національною шкалою – «відмінно».

2. Студентові, який не в повному обсязі виконав тестові завдання – допустив одну помилку ставиться 4 бали, що в сумі становить 82 – 89 балів. За шкалою ECTS це відповідає – «B». За національною шкалою – «добре».

3. Студентові, який не в повному обсязі виконав тестові завдання – допустив одну-дві помилки (не грубі) ставиться 3 бали, що в сумі становить 75 – 81 бал. За шкалою ECTS це відповідає – «C». За національною шкалою – «добре».

4. Студентові, який не в повному обсязі виконав тестові завдання – допустив дві-три помилки ставиться 2 бали, що в сумі становить 65 – 74 бали. За шкалою ECTS це відповідає – «DE». За національною шкалою – «задовільно».

5. Студентові, який не в повному обсязі виконав тестові завдання – допустив три і більше помилок ставиться 1 бал, що в сумі становить 35–59 балів. За шкалою ECTS це відповідає – «FX». За національною шкалою – «незадовільно» з можливістю повторного складання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ЗАХИСТІ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ (навчально-дослідного завдання)

Оцінка за індивідуальну навчально-дослідну роботу виставляється з урахуванням вище перелічених критеріїв оцінювання мовлення студента, а також систематичності у процесі виконання індивідуального навчально-дослідного завдання протягом семестру і оформлення роботи.

1. Студентові, який виконав індивідуальну роботу у відповідності із завданням у повному обсязі ставиться:

за 1-й модуль: «3 бали»;

за 2-й модуль: «3 бали».

2. Студенту, який не в повному обсязі виконав індивідуальну роботу ставиться:

за 1-й модуль: «2 бали»;

за 2-й модуль: «2 бали».

3. Студенту, який частково виконав індивідуальну роботу ставиться

за 1-й модуль: «1 бал»;

за 2-й модуль: «1 бал».

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Н. Бориско*. Самоучитель немецкого языка, том 1. – Рольф, Москва. Логос, Киев. 2001. – 479 с.
2. *Завьялова В.М, Ильина Л.В.* Практический курс немецкого языка (для начинающих). – Москва, Черо, 1997. – 264 с.
3. *Ukraine. Lesetexte*. Укладач Н. Ф. Бориско. – Київ, 1997. – 96 с.
4. *Методические указания к чтению текстов на немецком языке по специальности САПР* сост. А.С.Пацера. – Киев, КПИ 1989. – 68 с.
5. *Dreyer. Schmitt*. Совершенствуем знание немецкого языка. – Киев, 1996. – 336 с.
6. *Hartmut Aufderstraße*. Themen neu I, II. Kursbuch 1. – Max Hueber Verlag, 1992. – 153 с.
7. *Heiko Bock*. Themen neu I, II. Arbeitsbuch 1. – Max Hueber Verlag, 1992. – 120 с.
8. *Hallo, Nachbarn!* Grundkurs Deutsch für Erwachsene, Band 1a. – Goethe Institut. 2001. – 184 с.
9. *Werner und Alice Beile*. Deutsch einfach 1. – Inter Nationes, Bonn, 1987. – 147 с.
10. *EM. Hauptkurs Deutsch als Fremdsprache für Mittelschule*. – Max Hueber Verlag, 1997. – 188 с.
11. *Anne Buscha. Gisela Linthout*. Geschäftskommunikation, Kursbuch, Verhandlungs-sprache. – Max Hueber Verlag, 1997. – 168 с.
12. *Axel Hering, Magdalena Matussek*. Geschäftskommunikation, Schreiben und Telefonieren, Kursbuch. – Max Hueber Verlag, 1996. – 168 с.
13. *Grammatik in Frage und Antwort*. – Langenscheidts, 1999. – 175 с.
14. *Richard Schmitt, Hilke Dreyer*. Umwelt und Gesellschaft. – Verlag für Deutsch. 1996. – 142 с.
15. *Erich Zettl, Jörg Janssen, Heidrun Müller*. Aus moderner Technik und Naturwissenschaft. – Max Hueber Verlag, 1996. – 172 с.

Навчальне видання

Валентина Володимирівна МАРЧЕНКО

ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА

(Німецька)

Методичні рекомендації
щодо проведення практичних занять.
для студентів II курсу (перший рік навчання) денної форми навчання
спеціальності «Комерційна діяльність залізниць»
Частина I

Відповідальна за випуск Л. О. Науменко
Директор РВЦ ДЕТУТ Л. В. Пономаренко
Головний редактор О. В. Ємець
Макет і верстка В. О. Андрієнка

Підписано до друку 17.05.2010. Формат паперу 60x 84/16, папір – офс., спосіб
друку – ризографія. Зам. № 49-2/10, наклад 25 прим.

Надруковано в редакційно-видавничому відділі Державного економіко-
технологічного університету транспорту.

Свідоцтво про реєстрацію серія ДК № 3079 від 27.12.07 р.
03049, м. Київ-49, вул. Миколи Лукашевича, 19

